

ΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ

Α. ΥΨ. ΤΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΜΜ. ΚΟΠΑΣΗ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων
Συνελεύσεως τοῦ ἔτους
1908.

ΚΑΙ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΤΙΜΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΣΑΜΙΩΝ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΕΝ ΣΑΜΩ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ

1908

ΛΟΓΟΣ

τῆς Α. Ύψ. τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Σάμου Ἀνδρέου Ἐμμ.
Κοπάση, ἐκφωνηθεὶς τῇ 4ῃ Ἰουνίου 1908 ἐν τῇ αἰ-
θούσῃ τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν ἑναρξίν τῶν
ἐργασιῶν αὐτῆς.

Κύριοι Πληρεξούσιοι,

Μετὰ χαρᾶς ἀνυποκρίτου προσαγορεύομεν ὑμᾶς, εὐτυχεῖς λίαν λο-
γιζόμενοι ἐπὶ τῇ πρώτῃ ταύτῃ μεθ' ὑμῶν, τῶν ἀντιπροσώπων τῆς
φιλτάτης Ἡμῖν Σάμου, συνακτῆσαι Ἡμῶν.

Γινώσκετε κάλλιστα, κύριοι, τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ Πρωτευ-
ούσῃ τῆς Ἡγεμονίας τὴν 12 τοῦ παρελθόντος μηνὸς Μαΐου στυγερὰ
καὶ βδελυρὰ κακούργηματα καὶ ποικίλα ἄλλα ἀδικήματα. Δολοφό-
νοι καὶ κακούργοι, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τῶν κορυφαίων ἐξ αὐτῶν Θεμι-
στοκλέους Σοφούλη, Ἐμμανουὴλ Χατζιδάκη, Ἀλκιβιάδου Χρυσάκη
καὶ ἄλλων ὁμοίων αὐτοῖς καὶ παρ' αὐτῶν τὰ προστάγματα λαμβά-
νοντες, ἐπετέθησαν ἀναίτιως κατὰ τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Στρατοῦ,
καθ' οὗ ἤρξαντο πυροβολοῦντες ἀναίτιως, ἐπέδραμον δὲ καὶ εἰς τὸ
Ἡγεμονικὸν Μέγαρον, πειραθέντες νὰ φονεύσωσιν Ἡμᾶς, εἰς οὐδὲν
λογισάμενοι τὸν ἐπίσημον Ἡμῶν χαρακτῆρα ὡς νομίμου Ἡγεμόνος
τῆς Σάμου καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλ-
τάνου ἐν τῇ Νήσῳ, ἀπήγαγον εἴτα Ἡμᾶς βίᾳ καὶ ἐπέβαλον χεῖρα
καθ' Ἡμῶν καὶ ἐφυλάκισαν καὶ ἤκισαν Ἡμᾶς καὶ ἄλλα βδελυρὰ
ἐγκλήματα διέπραξαν, πρόξενοι πολλῶν φόνων καὶ ἐμπρησιῶν γε-
νόμενοι. Ἐκ τοῦ μεγάλου δ' ἐκείνου καὶ σοβαροῦ κινδύνου διεσώθη-
μεν διὰ τῆς γενναιοψυχίας Ἡμῶν, μόνοι παλαίσαντες ἐφ' ἰκανὸν
κατὰ τῶν κακούργων καὶ δολοφόνων.

Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ ἅμα ὡς ἔλαβε γνῶ-
σιν τῶν ἀνηκούστων τούτων σκηνῶν, ἠυδόκησε νὰ διατάξῃ πάντα
τὰ σύντονα καὶ δραστήρια μέτρα ὅσα ἡ σοβαρότης τῶν συμβάντων
ἐκείνων ὑπηγόρευεν. Ἀυτοκρατορικῶς Διατάγματι, στόλος ἰσχυρὸς
κατέπλευσε μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος εἰς τὰ ὕδατα τῆς Σάμου
ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ναυάρχου Ἐξοχωτάτου Χαλῆλ Βελῆ Πασσᾶ,
δύναμις δὲ στρατιωτικῆ ἀρκούσα ταχύτατα ἐπίσης κατέφθασεν ὑπὸ

τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Φαίικ-Βέη. Κατῆλθον ἐπίσης ἐγκαίρως εἰς τὴν Νῆσον ὑπὸ τὴν ιδιότητα Ἀυτοκρατορικοῦ Ἐπιτρόπου ὁ γνωστός διὰ τὴν ἔκτακτον διοικητικὴν ἰκανότητά καὶ τ' ἄλλα αὐτοῦ περίβλεπτα προσόντα Ἐξοχώτατος Ῥεούφ-Πασσᾶς, Γενικός Διοικητὴς Θεσσαλονίκης, ἡ Α. Ἐξοχ. ὁ ἰδιαίτερος ὑπασπιστὴς τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος, Ὑποστράτηγος Σαδικ-Πασσᾶς, καὶ ὁ Ἐξοχ. Κωνσταντινίδης-Πασσᾶς, Βοηθὸς τῆς Γεν. Διοικήσεως Θεσσαλονίκης. Διὰ τῆς ἀμυντικῆς καὶ προστατευτικῆς ἐνεργείας ἐκ μέρους τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Στόλου, διὰ τῆς προσηκούσης ἐνεργείας ἐκ μέρους τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Στρατοῦ καὶ διὰ τῶν ληφθέντων ἄλλων καταλλήλων μέτρων παρὰ τῶν Ἀυτοκρατορικῶν Ἀπεσταλμένων ἐκ συμφώνου μεθ' ἡμῶν ἀπεκρούσθη καὶ κατεστάλη τὸ μυσαρὸν καὶ ἀποτρόπαιον ἐκεῖνο κίνημα, ἀνεστηλώθη καὶ ἀποκατέστη ἡ δημοσία τάξις καὶ ἐπροστατεύθησαν οἱ φιλήσυχοι πολῖται καὶ ὁ φιλήσυχος καὶ φιλόνομος ἐν γένει λαὸς τῆς Νήσου.

Οἱ πρωτουργοὶ τῶν ἐν λόγῳ κακουργημάτων δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ παραμείνωσιν ἐνταῦθα καὶ νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς ἀπειλουμένας δῆθεν, ὡς ἐπιτηδεῖως διέδιδον, προνομίας τοῦ τόπου. Συναισθανθέντες τὸ βᾶρος τῶν εὐθυνῶν αὐτῶν, ἐδραπέτευσαν, ὡς συνήθως οἱ κακούργοι πράττουσιν, ἵνα συγκαλύψωσι δὲ τὰ βδελυρὰ ἐγκλήματα αὐτῶν, προσεπάθησαν διὰ τινῶν ἐπιτηδεῶν ἐνεργειῶν νὰ πείσωσι τὸν λαὸν περὶ κινδύνων ἀνυπάρκτων τῶν προνομίων τοῦ Τόπου καὶ νὰ ἐξεργήρωσιν αὐτὸν κατὰ τῆς Ὑψηλῆς Βασιλείας. Ἄλλ' ἐπλανήθησαν καὶ αἱ ἐλπίδες, ἅς ἐπὶ τοιαύτης ἐνεργείας ἐστήριζαν, τελείως διεψεύσθησαν. Τὰ προνόμια τοῦ Τόπου οὐδένα διέτρεχον κίνδυνον, ὡς σαφῶς καὶ ἐπισήμως διεκηρύξαμεν τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν καὶ χρονολογίαν 16 Μαΐου ἐ. ἔ. Ἡμετέρας προκηρύξεως. Ὁ εὐγενὴς δὲ καὶ φιλόνομος καὶ ἀγαπητὸς Ἡμῖν λαὸς τῆς Νήσου σύσσωμος ἀπεκίρριξε τελείως διὰ τῶν νομίμων δημοτικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν καὶ δι' ἀναφορῶν τῶν προκρίτων τὰ ἔκνομα ἐκεῖνα κινήματα, διετράνωσε τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν, ἣν κείποτε τρέφει πρὸς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Σεπτὸν ἡμῶν Ἄνακτα καὶ ἐξεδήλωσεν αὐθις τὰ αἰσθήματα τῆς ἀφοσίωσός αὐτοῦ πρὸς Ἡμᾶς.

Ταῦτα πάντα δὲν ἐλείψαμεν νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Σεπτὸν ἡμῶν Ἄνακτα, συμφώνως ταῖς αἰτήσεσιν, ἅς ἀπηύθυνεν Ἡμῖν ὁ λαὸς, ἐσπεύσαμεν δ' ἐν ταυτῷ νὰ διαβεβαιώσωμεν αὐθις ὅτι ἐξ ἀρχῆς εἶχομεν δηλώσει, ὅτι δηλαδή ὁ λαὸς τῆς Νήσου δὲν ἐπανέστη, ἀλλ' ὅτι τὰ ἔκνομα ἐκεῖνα κινήματα διεπράχθησαν

ὑπὸ μόνῃς τῆς σπείρας ἐκείνης τῶν κακούργων καὶ δολοφόνων.

Ἐκ τῆς ἐξελιζέως τῶν γεγονότων ἐκείνων, συνάγεται ὅτι οἱ ὑπὲρ τῶν προνομίων δημοκοπικῶς κοπτόμενοι ἦσαν οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ τοῦ τόπου. Οὗτοι, ὑπείσελθόντες εἰς τὴν ἐξουσίαν δι' ὧν ἴσασι μέσων, κατέλαβον ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ὑπηρεσίας διὰ τῶν ἐπιλέκτων ὀπαδῶν αὐτῶν, οἵτινες ἦσαν τυφλὰ ὄργανα τῶν παρανόμων θελήσεων αὐτῶν καὶ ἐξήσκουν ἐν τῷ τόπῳ ἀληθῆ τρομοκρατίαν. Ἡ ἐξουσία ἐχρησίμευεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν πρὸς κορεσμὸν παθῶν κομματικῶν καὶ προσωπικῶν καὶ πρὸς ἐλευθέραν τέλεσιν πάσης ἀκολασίας καὶ ἀδικίας. Ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς τὰ νεύματα τοῦ ἀκολάστου ἐκείνου ὀλιγαρχικοῦ συστήματος διέτρεχε κίνδυνον τελείας ἐξοντώσεως. Διὰ τῆς πίεσεως δέ, ἣν ἐξήσκουν, ἠννόουν νὰ διατηρῶνται ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, νὰ διατηρῶσι τὴν τεχνητὴν καὶ ἐκβεβιασμένην αὐτῶν πλειονοψηφίαν ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει καὶ νὰ φαίνωνται ὡσεὶ ἔχοντες τὴν πλειονοψηφίαν ἐν τῇ Νήσῳ καὶ χαίροντες τὴν ἐμπιστοσύνην δῆθεν τοῦ λαοῦ. Ὅταν δ' ὑπέπεσαν εἰς τὰ τελευταῖα ἀπονενομημένα κινήματα καὶ ἐξέπεσαν τῆς ἐξουσίας, ἦν διακατεῖχον, σύσσωμος ὁ λαὸς, ἄνεσιν αἰσθανθεὶς, ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς πανδήμως καὶ πανηγυρικῶς καὶ ἀπέδειξεν ἐμπράκτως ὅτι ἐμφορεῖται πράγματι τῶν εὐγενῶν καὶ φιλονόμων αἰσθημάτων, ἅτινα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διέγνωμεν ἐν αὐτῷ καὶ ἐφ' οἷς περιπαθῶς ἠγαπήσαμεν καὶ ἀγαπῶμεν αὐτόν. Τὰ περίτρανα δὲ δείγματα σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως, ἅτινα πανταχόθεν τῆς Νήσου ἐδέχθημεν ἐπὶ τῇ διασώσει Ἡμῶν ἐκ τοῦ σοβαροῦ κινδύνου, ὃν διετρέξαμεν, βαθέως συνεκίνησαν Ἡμᾶς καὶ εὐγνώμονα ἀληθῶς Ἡμᾶς καθιστῶσι πρὸς τὸν τὰ τοιαῦτα αἰσθήματα ἐκδηλώσαντα ἀγαπητὸν Ἡμῖν λαὸν τῆς Σάμου.

Χαίρομεν δὲ σήμερον εὐρισκόμενοι εἰς τὴν λίαν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀναγγεῖλωμεν ὑμῖν καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ἅπαντα τὸν ἀγαπητὸν Ἡμῖν λαὸν τῆς Νήσου ὅτι κατελύθη τὸ ἐπάρατον καὶ μυσαρὸν καὶ πανολέθριον ἐκεῖνο σύστημα καὶ ὅτι ἀντ' αὐτοῦ ἐγκαθιδρύσαμεν νέον, τίμιον σύστημα, ἐγγυώμενον τὴν ἀσφάλειαν τῆς τιμῆς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν φιλησύχων πολιτῶν καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος, ἐπ' ὠφελείᾳ πάντων τῶν κατοίκων τῆς Νήσου καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλότατης πατρίδος Σάμου, συνωδᾶ ταῖς ὑψηλαῖς βουλαῖς τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος. Ἐλάβομεν δὲ καὶ λαμβάνομεν πάντα τὰ κατάλληλα μέτρα, ὅπως ἐμπεδωθῇ ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια ἐν τῷ Τόπῳ, ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης, ὅπως αἱ ἐγκαθιδρούμεναι

νέαι ἀρχαὶ ἐν γένει ἐκπληρῶσι τιμίως τὸ καθήκον αὐτῶν, ὅπως ἐκ τῶν πολυτίμων τοῦ Τόπου προνομίων ὠφελῶνται πᾶσαι αἱ τάξεις τῶν κατοίκων τῆς Νήσου, ἀντί, ὡς μέχρι τοῦδε, τῆς φάλαγγος τῶν κακούργων καὶ δολοφόνων καὶ καταχραστῶν, ἧτις κατεβίβρωσκε καὶ κατετυράννει καὶ κατέθλιβε τὸν Τόπον. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα ὀφείλονται εἰς τὴν διατρανωθεῖσαν ὑπὲρ τῆς Νήσου καὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς πατρικὴν ὄντως μέριμναν τῆς Α.Λ. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἀνακτος, ᾧ τινι ἀπεριόριστον πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν ὀφείλομεν Ἡμεῖς τε καὶ ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου. Ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ λαμβανόμενα μέτρα διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Τόπου, ἐπιλέγομεν ὅτι θὰ ἐπιδιώξωμεν ἀκαταπονήτως τὴν παντελεῖ ἔκφραξιν καὶ τὴν τελείαν ἐξαφάνισιν κακῶν τινῶν συνηθειῶν, αἵτινες ἐπεπρόσθουν εἰς τὴν ἐλευθέραν, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Τόπου, ἐνάσκησιν τῶν Ἡγεμονικῶν δικαιοματίων. Ἐν τῷ Ὁργανικῷ Χάρτῃ ἀναγεγραμμένα Ἡγεμονικὰ δικαίωματα θὰ ἐνασκάωμεν ἐλευθέρως, μηδὲν προσέχοντες ἂν τοῦτο προσκρούη εἰς τὰ ἰδιοτελεῖ συμφέροντα τοῦ μὲν ἢ τοῦ δέ, θὰ ἀναστηλώσωμεν παντὶ σθένει τὸ ἐκπεσὸν κράτος τῶν Νόμων καὶ ἀμείλιχοι θὰ φανῶμεν κατὰ τῶν δημοσίων ἐκείνων ὑπαλλήλων, οἵτινες τὴν ἐμπειστηυμένην αὐτοῖς πρὸς Ἡμῶν ὑπηρεσίαν ἤθελον τυχόν ἐκτελεῖ οὐχὶ εὐόρκως καὶ εὐσυνειδήτως καὶ ἀπροσωπολήπτως, ἀλλὰ κατὰ τὰς ὀρέξεις καὶ εἰσηγήσεις ἄλλων, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου πᾶσαν ὑποστήριξιν θὰ χρητηγῶμεν πρὸς ἐκείνους ἐκ τῶν δημοσίων λειτουργῶν, οἵτινες θὰ ἐκπληρῶσι τὸ καθήκον καὶ μόνον τὸ καθήκον αὐτῶν μετὰ πάσης τιμιότητος, ἀπροσωποληψίας καὶ εὐσυνειδησίας. Οἱ δημοσίοι ἐν γένει λειτουργοὶ τῶν διαφορῶν τῆς ὑπηρεσίας κλάδων ὀφείλουσι νὰ γινώσκωσι καλῶς ὅτι τοῦ λοιποῦ μόνον ἀφ' Ἡμῶν θὰ ἐξαρτῶνται.

Μετὰ τῆς ἀκραδάντου δὲ πεποιθήσεως ὅτι καὶ αἱ ἐγκαθιδρυθεῖσαι νέαι δικαστικαὶ ἀρχαὶ θὰ ἐπιτελέσωσιν οὕτω τὸ καθήκον αὐτῶν, ἀνεθήκαμεν εἰς αὐτὰς τὴν νόμιμον δίωξιν καὶ τιμωρίαν τῶν ἐνόχων τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ὠμιλήσαμεν στυγερῶν κακούργημάτων καὶ ποικίλων ἄλλων ἀδικημάτων. Ἀνάγκη, πρὸς παραδειγματισμόν, νὰ καταγνωσθῶσιν εἰς τοὺς τοιοῦτους αἱ προσήκουσαι αὐστηραὶ ποιναί, συμφώνως τοῖς κειμένοις νόμοις τοῦ Τόπου, τοῦτο μὲν ἵνα ἐνισχυθῇ ἡ ἀναστήλωσις τοῦ κράτους τῶν νόμων καὶ ἱκανοποιηθῇ ἡ προσβληθεῖσα τιμὴ τοῦ Τόπου, τοῦτο δὲ ἵνα ἀπαξ διὰ παντός καταδειχθῇ ὅτι ἡ δικαιοσύνη λειτουργεῖ ἐν τῇ αὐτονόμῳ Ἡγεμονίᾳ τῆς Σάμου καὶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται τὸ ἀτιμωρητῆ διασχελεῖν καὶ διασεῖν τὴν

δημοσίαν ἡσυχίαν καὶ τάξιν ἐν τῇ Νήσῳ καὶ τὸ εἰς κίνδυνον ἐκτιθέναι τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν φιλησύχων καὶ φιλονόμων τῆς Ἡγεμονίας πολιτῶν, ἔχομεν δὲ δι' ἐλπίδος ὅτι καὶ ἡ ὑπέρτιμος τοῦ λαοῦ ἀντιπροσωπεία, ἧτις τυγχάνει ἢ ἐκφρασίς τῶν φιλονόμων αὐτοῦ διαθέσεων καὶ αἰσθημάτων, ἐξ ἴσου μεθ' Ἡμῶν ἐπιθυμεῖ τὴν παραδειγματικὴν τιμωρίαν, κατὰ τοὺς ἐγγυρῶν νόμους, τῶν ἐνόχων τῶν βδελυρῶν ἐκείνων καὶ στυγερῶν κακούργημάτων.

Ἐὰς ἀνωτέρω δ' ἰδέας Ἡμῶν περὶ τῆς μελλούσης τῆς Νήσου διοικήσεως συμπληροῦντες, ἐκφράζομεν τὴν στερεὰν πεποιθήσιν ὅτι καὶ ἡ σχηματισθησομένη νέα Βουλὴ θ' ἀποκηρύξῃ καὶ τελεσθ' ἀποπτήσῃ τὰ καθιερωθέντα ὑπὸ τῆς προκατόχου ἀτασθάλου Βουλῆς πρωτάκουστα καὶ πρωτοφανῆ συστήματα· ὅτι θ' ἀναγνωρίσῃ ὅτι μόνον ὁ Ἡγεμὼν τυγχάνει περιβεβλημένος τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ Τόπῳ καὶ κατὰ συνέπειαν μόνον δι' αὐτοῦ διαβιδάζονται, πρὸς ἐκτελεσιν, πρὸς ἀπάσας τὰς ἀρχὰς αἱ διάφοροι διαταγαὶ τῆς Διοικήσεως καὶ αἱ τῆς προσήκουσας κυρώσεως τυγχάνουσαι γνῶμαι τῆς Βουλῆς· ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προβαίη αὐτογνωμόνως καὶ ἄνευ τῆς γνώσεως Ἡμῶν εἰς ἐκτελέσεις ἀποφάσεων, καθόσον ὁ Ἡγεμὼν τυγχάνει περιβεβλημένος καὶ τὴν ἰδιότητα Προέδρου τῆς Βουλῆς, καθὰ ρητῶς ὀρίζει ὁ Ὁργανικὸς Χάρτης, καὶ ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἰδιότητα αὐτοῦ πρέπει νὰ ἦ ἐν γνώσει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει μὲν ἐκ τοῦ Χάρτου τὸ δικαίωμα τοῦ διευθύνειν τὰ οἰκονομικὰ τῆς Νήσου, ὑπόλογος ὅμως οὕσα ἐνώπιον τοῦ Ἡγεμόνος καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν καὶ ἐποπτείαν αὐτοῦ διατελοῦσα, δὲν δύναται νὰ προβαίη εἰς αὐτογνωμόνους πράξεις ἄνευ τῆς γνώσεως τοῦ Ἡγεμόνος, διότι ἄλλως θὰ ὑπῆρχε σύγχυσις ἐξουσιῶν, γνωστὰ δ' ἐκ πείρας θλιβερᾶς τυγχάνουσι τὰ τῆς τοιαύτης συγχύσεως ἄτοπα καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαι ἐπιζήμιοι συνέπειαι διὰ τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τοῦ Τόπου. Παράδειγμα πρόσφατον πρόκεινται οἱ ἀνήκουστοι τοιοῦτοι ἐκτροχιασμοὶ τῆς προκατόχου Βουλῆς καὶ αἱ προκύψασαι ζημίαι ἐκ τῶν αὐτογνωμόνων αὐτῆς πράξεων. Ἐν ἐνὶ λόγῳ θὰ ἐπιδιώξωμεν οὐδὲν πλέον, οὐδὲν ἔλαττον, ἢ τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ Ὁργανικοῦ Χάρτου καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέρη καὶ τῶν ἄλλων ἐν ἰσχύϊ θεσμῶν τοῦ Τόπου. Ὅπως δὲ μέχρι σήμερον, οὕτω καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, θὰ σεβασθῶμεν μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας τὰ προνόμια καὶ τοὺς ἄλλους θεσμοὺς τῆς Νήσου καὶ οὐδὲν ἐκ τῶν Ἡγεμονικῶν Ἡμῶν δικαιοματίων, τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναγεγραμμένων θὰ ἐγκαταλείψωμεν εἰς χεῖρας ἄλλου, θὰ

σεβασθῶμεν δὲ ἀπαρεγκλίτως καὶ τὰ εἰς τὰς ἄλλας νομίμους ἀρχὰς κεχορηγημένα ὑπ' αὐτῶν δικαιώματα, ἀξιούμεν ὁμῶς καὶ παρὰ τῶν διαφόρων νομίμων ἀρχῶν τὴν αὐτὴν πρὸς τὰ προνόμια καὶ τοὺς ἄλλους θεσμοὺς καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναγεγραμμένα Ἡγεμονικὰ δικαιώματα Ἡμῶν εὐλάβειαν. Ἐπὶ τὴν νομιμοφροσύνην δὲ τῆς ὑπερτίμου ἀντιπροσωπείας τοῦ Τόπου θαρροῦντες καὶ ἐπὶ τὸν πρὸς τὰ πολύτιμα τῆς Ἡγεμονίας προνόμια σεβασμὸν αὐτῆς, ἔχομεν βεβαίαν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἔσεται σύμφωνος μεθ' Ἡμῶν ἐφ' ὄλων τῶν ἀνωτέρω, ἐν γενικαῖς γραμμαδαῖς, ὑποδεικνυομένων σημείων, διότι ἔχομεν τὴν ἰδέαν, ἣν βεβαίως καὶ ἡ ὑπερτίμος ἀντιπροσωπεία τοῦ Τόπου συμμερίζεται, ὅτι ἐκ τῆς πιστῆς καὶ ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν προνομίων καὶ τῆς ἀπαρεγκλίτου ἐφαρμογῆς τῶν νόμων ἐξαρτᾶται ἡ παρὰ πάντων παθουμένη εὐδαιμονία καὶ εὐημερία τῆς φιλότατης πατρίδος καὶ ἡ εὐπραγία τοῦ ἀγαπητοῦ Ἡμῖν λαοῦ.

Κατὰ τὴν περιοδείαν, ἣν πρὸ καιροῦ ἐπεχειρήσαμεν ἀνὰ τὴν Νῆσον, ἅπειρα καὶ περίτρανα δείγματα σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἐδέχθημεν παρὰ τῶν κατοίκων ὄλων τῶν τάξεων ἀδιακρίτως, δι' ὅπερ ζῶηράς καὶ ἐντεῦθεν ἀποτείνομεν τοῖς πᾶσιν εὐχαριστίας. Τὸν λαὸν τῆς Νήσου εὖρομεν ἀληθῶς εὐάγωνον, εὐγενῆ, φιλότιμον, τοῦθ' ὅπερ ἐγνωρίζομεν, ὅ,τι δέ, σὺν τοῖς ἄλλοις, τιμᾶ ἐξόχως αὐτὸν εἶναι τὰ φιλόνομα καὶ νομοταγῆ αἰσθήματα αὐτοῦ καὶ ἡ ἄκρα καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ἀξιοθαύμαστος αὐτοῦ φιλοπονία.

Ἡσθάνθημεν ἀληθῆ χαρὰν ἐπὶ πᾶσι τούτοις, διότι, ὡς ἐπανειλημμένως καὶ ἐπισήμως διεκηρῦξαμεν, τὴν φιλότατην νῆσον Σάμιον ὡς ἰδίαν πατρίδα ἀγαπῶμεν καὶ πολλὴν ἔχομεν τὴν συμπάθειαν πρὸς τὸν εὐγενῆ Σαμιακὸν λαόν. Ἄλλ' ὅσω ἐπὶ τούτοις ἐχάρημεν, τόσω ἄφ' ἑτέρου ἐλυπήθημεν, ἰδόντες ὅτι οὐδεμία λαμβάνεται πρόνοια περὶ τῆς προαγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας καὶ περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου. Ὁ κύριος λόγος τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἶναι ἡ μέχρι τοῦδε ἀδιαφορία τῶν ἀρμοδίων, οἵτινες περὶ ἄλλα ἐτύρραζον, μᾶλλον ἐνδιαφέροντα αὐτοὺς καὶ τοὺς ὀπαδοὺς των. Ἄλλὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω.

Τὰ οικονομικὰ τοῦ τόπου, κύριοι δὲν εὐρίσκονται ἐν καλῇ καταστάσει. Τὸ λαθρεμπόριον διενηργεῖτο, ὡς γνωστὸν, ἐν μεγάλῃ κλίμακῃ ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὀργάνων ἐκείνων τῆς ἐξουσίας, ἅτινα καθῆκον εἶχον νὰ τὸ παρακωλύωσιν. ἐκ τούτου δὲ τὸ δημόσιον ὑπέστη σπουδαίαν ζημίαν εἰς πολλὰς χιλιάδας λιρῶν συμπα-

σομένην ἑτησίως. Καὶ ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ καὶ ἀλλαχοῦ Ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπεστήσαμεν τὴν προσοχὴν τῶν τελωνοφυλάκων ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, ἐπετιμήσαμεν αὐτοὺς δημοσίᾳ καὶ αὐστηροτάτας διαταγὰς αὐτοῖς ἐδώκαμεν.

Πολλάκις τὸ μεσονύκτιον διετρέχομεν τὴν προκουαίαν τῆς Πρωτεύουσῃς, μετέβημεν εἰς τὸ Τελωνεῖον, ἀναζητοῦντες τοὺς τελωνοφύλακας, οὓς δὲν εὐρίσκομεν. Ἐπεδιώξαμεν τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ. Τὰ πάντα ἀπέβησαν εἰς μάτην καὶ ἀνευ ἀποτελέσματος, ἀπέναντι τῆς στάσεως τῶν ὑπὸ τῆς τέως Βουλῆς προστατευομένων ἀτασθάλων τελωνειακῶν καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων.

Ὁ νόμος περὶ διοικήσεως δημοσίων ἐσόδων ρητῶς διακελεύει ἐν τῷ β' ἄρθρῳ ὅτι «τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν συντάσσων ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου ὑποβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν, ἣτις, ἀφοῦ συζητήσῃ αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἡγεμόνος καὶ ἐπενέγκῃ τὰς ἀναγκαίας κριθείσας τροποποιήσεις, ὑποβάλλει μετ' ἐκθέσεως λεπτομεροῦς, αἰτιολογούσης πᾶσαν ἐπερχομένην διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐξήσιν ἢ μείωσιν, εἰς τὴν Γενικὴν τῶν Σαμίων Συνέλευσιν τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς συνεδρίασιν.

Τὴν 26 Δεκεμβρίου τοῦ π. ἔ. ἀφίχθέντες εἰς τὴν Νῆσον, ἐζητήσαμεν μετὰ παρέλευσιν μικροῦ χρόνου νὰ συνταχθῇ ὁ προϋπολογισμὸς καὶ νὰ παρασκευασθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς εἴρηται, διακελευομένη ἐργασία, ἀλλ' ἐλάβομεν παρὰ τῆς τέως Βουλῆς τὴν ἐπίμονον ἀπάντησιν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς συντάσσεται ἀφοῦ ἡ Γενικὴ Συνέλευσις συνέλθῃ.

Ἠθελήσαμεν νὰ περισυλλέξωμεν λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν οικονομικῶν τοῦ τόπου ἵνα μεταδώσωμεν αὐτὰς εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ λαοῦ καὶ ἐπενέγκωμεν τὰς κρίσεις Ἡμῶν. Ἄλλὰ τοῦτο ἀπέβαινεν ἀδύνατον, διότι ὁ ἀρμοδίος ὑπάλληλος, κατ' ἐντολὴν τῆς ἐντίμου Βουλῆς, ἤρνετο νὰ ὑποβάλῃ Ἡμῖν τὰς ζητηθείσας πληροφορίας, Πᾶς ἄλλος, πλὴν Ἡμῶν, ἠδύνατο νὰ γνωρίξῃ πόσα χρήματα εἰσῆρχοντο εἰς τὸ Γενικὸν Ταμεῖον τοῦ Τόπου καὶ πῶς ταῦτα διετίθεντο. Ἡμεῖς οὐδέποτε ἐδυνήθημεν νὰ μάθωμεν πόσα χρήματα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Γενικῷ Ταμείῳ καὶ τίνι τρόπῳ διετίθησαν τὰ μέχρι τοῦδε εἰς αὐτὸ εἰσρεύσαντα δημόσια χρήματα.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Βουλὴ, κατόπιν τῶν ἐπιμόνων ἀπαιτήσεων Ἡμῶν καὶ ἀφοῦ σφοδρῶς ἐπετιμήσαμεν τὸν Γενικὸν Ταμίαν διὰ τὴν ἄρνησίν του, εὐηρεστήθη νὰ ὑποβάλῃ Ἡμῖν συντομωτάτην ἐκθεσιν.

οὐδὲ ὑπὸ πινάκων ἀναλυτικῶν συνοδευομένην, οὐδὲ τὰς ἀναγκαίαις καὶ ἀπαραιτήτους ἐπεξηγήσεις περιέχουσαν, ἀλλ' ἀριθμούς τινας μόνον ἀναγράφουσαν καὶ εὐοίωνα διὰ τὸ μέλλον προϋποθέτουσαν. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης προκύπτει ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ 1907 ἔκλεισε δι' ἑλλείμματος ἐκ γρ. 78,136, ἡ δὲ τρέχουσα οἰκονομικὴ χρῆσις ἐμφανίζει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἑλλειμμα ἐκ γρ. 358,376.

Ἡ ἀτάσθαλος ἐκείνη Βουλὴ, ἥτις ἤξιον νὰ διευθύνῃ τὰ τοῦ Τόπου, προστίθησι τὰ ἀκόλουθα:

«Παρὰ ταῦτα τὰ φαινόμενα ὁμοῦς ὁ Τόπος βαίνει ἀσφαλῶς εἰς τὴν τελείαν αὐτοῦ οἰκονομικὴν ἀνάρρωσιν καὶ εὐρωστίαν».

Καὶ παρακατιοῦσα·

«Ἐπληρώθησαν δὲ καὶ δι' ἐκτάκτων ἢ ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων γρόσια 213,320 25)40 εἰς ἀπαιτητὰ χρέη παρελθουσῶν χρήσεων καὶ εἰς ἐκτάκτους δαπάνας, προκληθείσας ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀνωμαλίας τοῦ παρελθόντος».

Ἡ Βουλὴ ἀπέφευγεν ἐπιμελῶς ν' ἀναφέρῃ τι περὶ τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Τόπου εἰσρευσάντων χρημάτων καὶ νὰ ἐπεξηγήσῃ πῶς ταῦτα διετέθησαν, οὐδ' ἐξηγῆι ὁποῖαί τινες εἰσὶν αἱ δαπάναι, αἱ προκληθείσαι ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀνωμαλίας τοῦ παρελθόντος καὶ ὁποῖα τις ἦν ἡ πολιτικὴ ἀνωμαλία τοῦ παρελθόντος, λέγει δὲ μετὰ τινος ἐμφάσεως ὅτι ὁ τόπος βαίνει ἀσφαλῶς εἰς τὴν τελείαν αὐτοῦ οἰκονομικὴν ἀνάρρωσιν καὶ εὐρωστίαν καὶ ὁμιλεῖ περὶ μελλόντων ἰσοζυγίων καὶ περισσευμάτων, καθ' ἣν ἀκριβῶς ἐποχὴν καθυστεροῦντο τρεῖς καὶ τέσσαρες μηνιαῖοι μισθοὶ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς δημοδιδασκάλους, οἵτινες μετὰ δακρύων ἀνέφερον Ἡμῖν περὶ τῆς ἐνδείας, εἰς ἣν περιήγαγεν αὐτοὺς ἡ καθυστέρησις τῶν εὐτελῶν μισθῶν αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ζημιῶν, ἃς ὑφίστανται, ἀναγκασμένοι νὰ προεξοφλῶσιν αὐτοὺς, ζήτημα, ὅπερ ἐνέβαλεν Ἡμᾶς εἰς παντοίας σκέψεις, μαθόντας ὅτι οἱ προεξοφληταὶ ἐλάβανον ἐκ τοῦ Ταμεῖου ἀμέσως ἀκεραίους τοὺς ὑπ' αὐτῶν προεξοφλουμένους μισθοὺς.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θὰ ζήτησῃ, βεβαίως, λόγον καὶ εὐθύναν ἀπὸ τοὺς διαχειρισθέντας τὸν δημόσιον πλοῦτον, συμφώνως τῷ δικαιώματι, ὅπερ παρέχει αὐτῇ ὁ Ὀργανικὸς Χάρτης· συνιστῶμεν, οὐδὲν ἤττον, ὑμῖν, κύριοι, ὅτι εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη ὅπως σχηματίσῃτε ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις νὰ προβῇ, ἄνευ ἀναβολῆς, εἰς τὴν ἐξέλεγκσιν τοῦ Γενικοῦ Ταμεῖου. (ὅπερ, εἰρήσθω καὶ τοῦτο, δὲν ἐλησμόνησαν οἱ τέως τὰς τύχας αὐτοῦ ἰθύνοντες νὰ παραβιάσω-

σι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν στυγερῶν κακουργημάτων,) πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἀχθῇ εἰς φῶς ἡ πραγματικὴ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Τόπου κατάστασις καὶ νὰ λάβῃ ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς τελείως καταρρευσάσης οἰκονομικῆς θέσεως καὶ πίστεως τοῦ τόπου. Ἐνταῦθα δὲ περὶ τῶν οἰκονομικῶν προκειμένου, ἀναγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὑποβλήθησεται ὑμῖν τὸ σχέδιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1908—1909. Ἐν αὐτῷ προτείνομεν διαφόρους οἰκονομίας, συνεπέα τῶν ὁποίων τὰ μὲν ἔσοδα ὑπολογίζονται εἰς γρόσια 3,247,600, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς γρ. 3,243,934 10)40· οὕτω δὲ παρουσιάζεται περίσσευμα ἐκ 3665 γροσίων. Συνιστῶμεν δὲ ὑμῖν τὴν ταχεῖαν ἐξέτασιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου. Ὁ ἀπολογισμὸς δὲ τῆς παρελθούσης χρήσεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ νῦν, διότι οἱ κακούργοι καὶ δολοφόνοι διέπραξαν καὶ τοῦτο τὸ βανδαλικὸν ἔργον, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν στυγερῶν ἐκείνων κακουργημάτων κατεξέσχισαν καὶ ἐπεχείρησαν τελείως νὰ ἐξαφανίσωσι τὰ ἐν τοῖς δημοσίοις γραφείοις ἔγγραφα καὶ βιβλία, θέλοντες, βεβαίως, διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ ἐξαφανίσωσι τὰ ἔγγραφα τῶν παρανόμων αὐτῶν πράξεων. Οὐδὲν ἤττον θὰ ληφθῇ πρόνοια ἵνα καὶ ὁ εἰρημένος ἀπολογισμὸς ὑποβληθῇ ὑμῖν ἐγκαίρως.

Ἄλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ζήτημα τῆς γεωργίας καὶ τῶν γεωργῶν ἵνα καταδείξωμεν τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἐλασινὴν καὶ ἀθλίαν θέσιν, ἀποδείξωμεν δ' ἐν ταύτῳ ὅτι πολλὰ δύνανται νὰ γίνωσιν ὑπὲρ τῶν γεωργῶν ἡμῶν διὰ τῆς καλῆς θελήσεως καὶ τῆς πραγματικῆς καὶ εὐλικρινοῦς ὑπὲρ αὐτῶν προνοίας.

Ἡ Σάμος εἶναι, ὡς γνωστὸν, τόπος κατ' ἐξοχὴν γεωργικὸς, ἡ γεωργία δὲ τυγχάνει ἐν τῇ Νήσῳ ὁ σπουδαιότερος ἢ, ἵνα κάλλιον εἴπωμεν, ὁ κύριος πλουτολογικὸς παράγων καὶ ἡ κυριωτέρα παραγωγικὴ δύναμις τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου πλοῦτου. Οἱ καλοὶ καὶ ἀγαθοί, ἀλλὰ δυστυχεῖς γεωργοὶ ἡμῶν, ἐργάζονται τὴν γῆν ἀκαταπαύστως καὶ ἀκαταπονήτως, μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, παντοίους πόνους καὶ μόχθους καὶ ἀτελευτήτους στενοχωρίας καὶ λύπας καὶ ἀγωνίας ὑφίστάμενοι καὶ εἰς βαρείας δαπάνας ὑποβαλλόμενοι, συνεισφέρουσι δ' ἀγογγύστως εἰς τὸ Δημόσιον τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς μέρος καὶ πᾶσαν ἄλλην ὑποχρέωσιν πρὸς τοὺς οἰκείους δήμους καὶ πρὸς τὸν τόπον ἐν γένει προθύμως ἐκπληροῦσι. Καὶ ὁμοῦς οὐδεμίαν ἀποτελεσματικὴν προστασίαν ἐχορηγήθη εἰς αὐτοὺς, οὐδεμίαν πρόνοια ἐλήφθη, ὀφείλομεν νὰ τὸ ἀνομολογήσωμεν ἀπεριφράστως, περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν ἀναξιοπαθούτων γεωργῶν. Μετὰ φρίκης πάν-

τες ώμίλησαν Ἡμῖν περὶ τῶν ἀνυπολογίστων δεινῶν, ἅτινα προὔξενη-
σεν ἡ φυλλοξήρα εἰς τὸν Τόπον, μετὰ παραδειγματικῆς δ' ἐπιμονῆς,
ὑπομονῆς καὶ προθυμίας ἐπεδόθησαν πάντες εἰς τὴν ἀνακαίνισιν τῶν
καταστραφειῶν ἀμπέλων αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἀμπελοφυτείαν ἐν γένει.
Ἄλλ' ἐνῶ εἰς τὴν σπουδαιοτάτην ταύτην ἐργασίαν οὐ μόνον οἱ γε-
ωργοὶ ἀμέσως ἐνδιαφέρονται, ἀλλὰ καὶ τὸ Δημόσιον καὶ ὁ Τόπος ἐν
γένει, οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη ὅπως καθοδηγηθῶσι τεχνικῶς καὶ ἐ-
πιτυχῶς εἰς τὰς ἐργασίας των οἱ γεωργοί. Πλὴν τῶν συσταθέντων φυ-
τωρίων, ἀτελῶς λειτουργησάντων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ κόμμα-
τος καὶ τούτων ὑπαχθέντων, ἀναλύσεις τακτικαὶ τῶν γεωργικῶν χω-
μάτων δὲν ἐγένοντο ἵνα καθορισθῆ ἡ ἐπιτηδεῖα διὰ τὰ διάφορα εἶδη
τῶν κλημάτων γῆ, οὐδεμία τεχνικὴ ἢ πρακτικὴ ὁδηγία ἐδόθη εἰς τοὺς
γεωργούς, οἵτινες ἐγκατελείφθησαν οὕτω εἰς τὰς ἰδίας γνώσεις καὶ εἰς
τὰς ἰδίας δυνάμεις, ἐργασθέντες ἐν τῷ σκότει, σήμερον δ' ἀγωνιῶσιν, ὅταν
τὴν ἐλαχίστην βλάβην παρατηρήσωσιν εἰς τοὺς νέους ἀμπελώνας, περι-
τρομοὶ γινόμενοι πρὸ τῆς ἰδέας ὅτι νέα καταστροφή (ὃ μὴ γένοιτο) εἶναι
δυνατὸν νὰ ἐνσκήψῃ εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ ματαιώσῃ τὰς ἐργασίας αὐτῶν.

Ἄλλὰ πλὴν τούτων, οἱ γεωργοὶ ὑφίστανται καὶ ἄλλα δεινὰ ἀπε-
ρίγραπτα. Δρόμοι βατοὶ δὲν ὑπάρχουσι καὶ ἠπορήσαμεν ὅταν, περι-
οδεύοντες ἀνά τὴν Νῆσον, εἶδομεν τὴν κατάστασιν τῶν δρόμων, δι'
ῶν οἱ δυστυχεῖς γεωργοὶ εἰσὶν ὑποχρεωμένοι νὰ διέρχωνται ὅπως με-
ταφέρωσι τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Οἱ πόροι τοῦ Δημοσίου ἐξαντλοῦνται κατὰ μέγα μέρος εἰς μισθο-
δοσίας δημοσίων ὑπαλλήλων, ὧν πολλοὶ ὅλως ἄχρηστοι τυγχάνουσι.
Τι ὠφελεῖται ὁ λαὸς καὶ ὁ γεωργὸς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσκόπου ὑπαλ-
ληλικῆς πολυτελείας;

Ταῦτα πάντα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν καὶ ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῆς γε-
ωργίας προνοοῦντες, προτείνομεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ νὰ καταργη-
θῶσιν διάφοροι περιττὰί θέσεις, ὡς π. χ.

α.) ἡ θέσις τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἡγεμονίας, στοιχίζουσα ἐτησίως	γρ.	16, 200
β.) αἱ θέσεις τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Λογι- στηρίου καὶ δύο λογιστῶν, ἀπορροφῶσαι ἐτησίως	»	23, 400
γ.) 10 θέσεις τελωνοφυλάκων, στοιχίζου- σαι ἐτησίως	»	25, 200
δ.) ἡ θέσις ἐπόπτου τῆς δημοτικῆς ἐκπαι- δεύσεως, δι' ἣν εἶνε ὠρισμένη ἐτησίᾳ μισθοδοσία	»	12, 000
		<hr/> 76, 800

Ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν θέσεων τούτων καὶ διαφόρων ἄλλων
προκύπτουσιν οικονομίαι ἀνερχόμεναι ἐτησίως εἰς 76800 γρ. χωρὶς οὐ-
δεμία βλάβη νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ σάκις παρουσιασθῆ
νομικόν τι ζήτημα, κάλλιστα δύναται νὰ ληφθῆ ἡ γνώμη τοῦ παρ'
Ἐφέταις Εἰσαγγελέως ἢ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐφετῶν ἢ συμβουλίου
νομικοῦ, ὅπερ ἢ Ἡγεμονικὴ Διοίκησις εὐχερῶς δύναται νὰ σχηματί-
ζῃ ἐκάστοτε ἐκ τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ νομομαθῶν.

Ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου καὶ οἱ δύο Λογισταὶ τυγχάνου-
σιν ὅλως περιττοί. Ἀπελύσαμεν τῆς θέσεώς του λογιστήν, ὅστις ἀπὸ
τοῦ διορισμοῦ του ἐπὶ ἐν σχεδὸν ἔτος δὲν ἐπάτησε τὸν πόδα εἰς τὸ
Λογιστήριον. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Λογιστηρίου κάλλιστα δύναται νὰ δι-
εξάγηται: ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Λογιστηρίου σὺν τῷ Οἰκονομικῷ
ἐπιθεωρητῇ. Ἡ κατάργησις δὲ δέκα θέσεων τελωνοφυλάκων κατ' οὐδὲν
βλάπτει τὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ δὲ θέσις τοῦ ἐπόπτου τῆς δημοτικῆς ἐκ-
παιδεύσεως τυγχάνει πάντως περιττή.

Ὅθεν ἀνεῦ τῆς ἐλαχίστης βλάβης τῆς ὑπηρεσίας, προκύπτουσιν,
ὡς προείπομεν, σπουδαῖαι οικονομίαι, ἐὰν δ' εἰς αὐτὰς προστεθῆ καὶ
τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὑπὸ τὸ κεφάλ. ΚΖ'. ἀναγεγραμμένον κον-
δύλιον τῶν γρ. 39, 700, ἔχομεν ἔτι σπουδαιοτέρας οικονομίας.

Ἐκ τῶν οικονομιῶν τούτων προτείνομεν ν' ἀναγραφῆ εἰς τὸν προ-
ϋπολογισμὸν τοῦ νέου οικονομικοῦ ἔτους 1908—1909 πίστωσις ἐκ
γροσίων 100, 000 πρὸς ἴδρυσιν πρακτικοῦ γεωργικοῦ κλάδου, εἰς τὴν
Διεύθυνσιν τοῦ ὁποίου θὰ ὑπάγωνται τὰ συσταθησόμενα νέα φυτώ-
ρια, τὸ ἰδρυθησόμενον χημικὸν ἐργαστήριον, οἱ καταρτισθησόμενοι
γεωργικοὶ σταθμοὶ καὶ πᾶσαι αἱ ἐν γένει πρὸς τὴν γεωργίαν σχέσιν
ἔχουσαι ὑπηρεσίαι, συμφώνως τῷ ὑποβληθέντῳ τῇ Γενικῇ Συ-
νελεύσει σχετικῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐὰν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ψηφισθῆ, καὶ περὶ τούτου οὐδὲν ὅλως
ἀμφιβάλλομεν, διότι γνωρίζομεν κάλλιστα ὅτι καὶ οἱ κ. κ. πληρε-
ξούσιοι ἐπιποθοῦσιν ἐξ ἴσου μεθ' Ἡμῶν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας,
τότε θὰ ἔχομεν, πλὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γεωργίας, ἓνα
Διευθυντὴν ἐν ἐκάστῳ τῶν τεσσάρων τμημάτων τῆς Νήσου, ἐν χη-
μικὸν ἐργαστήριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἴδρυσις δὲν ἀπατεῖ δαπάνην ἀνω-
τέραν τῶν χιλίων φράγκων, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Πυθαγορείῳ
Γυμνασίῳ καθηγητοῦ τῆς χημείας, τῇ προτάσει. Ἡμῶν, ὑποβληθεῖσαν
ἔχθεσιν καὶ ὅπερ θὰ ἐνεργῆ τὰς ἀναλύσεις γεωργικῶν χωμάτων, χη-
μικῶν λιπασμάτων, οἴνων, οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν, ὕδατος κτλ.
Ὡς ἔχομεν δὲ πρὸς τούτους ἐν φυτώριον ἐν ἐκάστῳ τῶν τεσσάρων

τμημάτων και ανά ένα γεωργικόν σταθμόν διὰ τὴν πρακτικὴν τῶν γεωργῶν διδασκαλίαν.

Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ γεωργικοῦ κλάδου θὰ ἔχωσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καθοδηγῶσι τοὺς γεωργοὺς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς φυτείας καὶ καλλιερ-
γείας τῶν ἀμπέλων, εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομέ-
νων νόσων εἰς ἀμπελῶνας, δένδρα κτλ. εἰς τὴν καλλιέργειαν νέων
γεωργικῶν εἰδῶν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τῆς
γεωργίας ἐν τῇ Νήσῳ, θὰ ἐνεργῶσι δὲ καὶ τὰς δεούσας ἀναλύσεις ἐν
τῷ συσταθησομένῳ Χημείῳ. Ἡ κεντρικὴ δὲ Διεύθυνσις τῆς Γεωργίας
θὰ διατηρῆ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν στατιστικῆς καὶ πληροφοριῶν παν-
τοίων, χρησίμων τοῖς γεωργοῖς, θὰ ἔχη δὲ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀλληλο-
γραφῆ μὲ διάφορα ἐμπορικὰ κέντρα τοῦ κόσμου ἵνα ἐξευρίσκη πλη-
ροφῶριαι καὶ νέα μέσα καταναλώσεως τῶν προϊόντων τῶν γεωργῶν
ἡμῶν, εἰς οὓς θὰ ὑποχρεοῦται νὰ δίδῃ τὰς ἀναγκαίαις καὶ ὠφελίμους
ὁδηγίας καὶ πληροφορίας.

Λί λεπτομέρειαί τῶν καθηκόντων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ γεωργικοῦ
κλάδου καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ ἐν γένει ὡς καὶ τ'
ἀφορῶντα εἰς τὸ χημείον, εἰς τὰ φυτῶρια καὶ εἰς τοὺς γεωργικοὺς
σταθμοὺς θέλουσι κανονισθῆ διὰ Κανονιστικῶν Διαταγμάτων.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπισκευῆς ἢ κατασκευῆς βατῶν ὁδῶν πρὸς εὐκολίαν
τῶν γεωργῶν εἶνε ἐπίσης ἀπαραίτητος καὶ κατεπείγουσα, καθ' ἃ προ-
είπομεν· οἱ γεωργοὶ ἡμῶν στεροῦνται βατῶν ὁδῶν πρὸς μεταφορὰν
τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου Καλαμπακτασίων ἀφίνοσι τὰ προϊόντα
αὐτῶν νὰ σήπωνται, διότι δὲν ἔχουσι δρόμον, ἵνα μεταφέρωσιν αὐτὰ
εἰς Καρλοβάσια πρὸς πώλησιν. Οἱ δρόμοι οἱ συνδέοντες πρὸς ἀλλή-
λους τοὺς δήμους Βαθέος καὶ Παλαιοκάστρου, Βουρλιωτῶν καὶ Ἀ-
γίου Κωνσταντίνου, ὁ συνδέων τὸν δῆμον Νενέδων μετὰ τοῦ δρόμου
Βαθέος—Καρλοβασίων, οἱ δρόμοι ἀπὸ Καρλοβασίων μέχρι Πλατάνου
καὶ ἀπὸ Πλατάνου μέχρι Πύργου καὶ Μαραθοκάμπου, ἀπὸ Λέ-
κας μέχρι Καστανέας καὶ ἀπὸ Κωντακείων μέχρι Φούρνων, οἱ δρό-
μοι, οἵτινες συνδέουσι τοὺς ὄρεινους δήμους Ἀρβανιτῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ
Σπαθαραίων ἀφ' ἑτέρου μετὰ τῶν ἄλλων δήμων καὶ ἐν γένει τὰ
μέσα τῆς συγκοινωνίας μετὰ τῶν διαφόρων ἄλλων δήμων εὐρίσκον-
ται ἐν ἀθλιστάτῃ καταστάσει, ὡς ἡμεῖς αὐτοὶ ἀντελήφθημεν κατὰ
τὴν γενικὴν ἀνά τὴν Νῆσον περιοδεῖαν ἡμῶν, μετὰ πολλοῦ τοῦ
κόπου, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ μετὰ κινδύνου ἐν πολλοῖς σημείοις τοὺς δρό-
μους ἐκείνους διελθόντες.

Ἡ ἐξ 100,000 γροσίων Σουλτανικὴ δωρεὰ εἶναι προωρισμένη εἰς
τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων πρὸς ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ, ὡς ρητῶς
καὶ κατηγορηματικῶς διακελεύουσι τὰ σχετικὰ Διατάγματα τῆς
Σεβ. Αὐτοκρ. Κυβερνήσεως, ἅτινα ἐν πρώτῃ μοίρᾳ ἀναφέρουσι τὴν
κατασκευὴν δρόμων πρὸς εὐκολίαν τοῦ λαοῦ. Ἐνῶ δὲ πρωτίστως
ἔπρεπε νὰ θεραπεύηται κατ' ἔτος καὶ βαθμηδὸν ἡ πανθολογουμένη
αὕτη ἀνάγκη, ἐλάχιστα διὰ τὴν κατασκευὴν βατῶν ὁδῶν ἐδαπανή-
θησαν, πολλοὶ δὲ δῆμοι τῆς Νήσου ἢ εὐτελέστατα ποσὰ ἢ οὐδὲν ἐκ
τῆς Σουλτανικῆς ἐκείνης δωρεᾶς ἔλαβον. Ἐκ τῆς Σουλτανικῆς δὲ
ταύτης δωρεᾶς χορηγοῦνται μέχρι τοῦδε ἐτησίως 25,000 γροσίων
διὰ τὸν λιμένα Μαραθοκάμπου. Γνωστὰ εἰσι τὰ κατὰ τὸν λιμένα
τοῦτον, καιρὸς δ' εἶναι, νομίζομεν, νὰ παύσῃ χορηγούμενον τὸ πο-
σὸν τοῦτο εἰς τὸν ρηθέντα λιμένα, οὔτινος τὰ ἔργα σχεδὸν συνετελέ-
σθησαν. Ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ διατίθῃσι τ' ἀπαιτούμενα κεφάλαια
διὰ τὰς ὑπολειπομένας ἐργασίας.

Ταῦτα πάντα ὑπ' ὄψιν ἔχοντες καὶ σκεφθέντες ὅτι δίκαιον εἶναι
ὅπως ὅλοι οἱ δῆμοι ἐν δικαίᾳ ἀναλογίᾳ ὠφελῶνται ἐκ τῆς Σουλτανι-
κῆς δωρεᾶς τῶν 100,000 γροσίων, προτείνομεν ὑμῖν νὰ ψηφίσῃτε ὅ-
πως παύσῃ ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος οικονομικοῦ ἔτους ἡ χορηγία τῶν
25,000 γροσίων διὰ τὸν λιμένα Μαραθοκάμπου. Ὀλόκληρον δὲ τὴν
ἐξ 100,000 Σουλτανικὴν δωρεὰν θὰ διανείμωμεν κατὰ τὸ ἐπιόν ἔ-
τος ἐξ ἴσου μετὰ τῶν τεσσάρων τμημάτων τῆς Νήσου, οὕτω δ' εἰς
ἐκαστον τμήμα θ' ἀναλογήσωσιν 25,000 γροσίων.

Τὸ εἰς ἐκαστον τμήμα ἀναλογοῦν ποσὸν ἐν συνελεύσει μετὰ τῶν κυ-
ρίων Δημάρχων ἐκάστου τμήματος θὰ διανείμωμεν μετὰ τῶν δήμων
τοῦ τμήματος ἀναλόγως τῶν βεβαιωμένων ἀναγκῶν ἐκάστου. Τοι-
σοῦτοτρόπως ἅπαντες οἱ δῆμοι θὰ συμμετάσχωσι τῶν ὠφελημάτων
τῆς Σουλτανικῆς δωρεᾶς, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ σχετικοῦ Αὐτοκρατο-
ρικοῦ Διατάγματος· διὰ τοῦ εἰς ἐκαστον δὲ δῆμον ἀναλογήσαντος
χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας, ἣν οἱ δημόται
προθύμως, καθὰ ἐν πολλοῖς δήμοις ἐδήλωσαν ἡμῖν, θὰ προσφέρωσι,
θέλουσι συνετελεσθῆ ἔργα ὠφελίμα ὁδοποιίας, οὕτω δὲ βαθμηδὸν τὸ
σύμπλεγμα τῶν βατῶν ὁδῶν, αἰτινες συνδέουσι τοὺς δήμους πρὸς ἀλ-
λήλους καὶ πρὸς τὰ ἐμπορικὰ κέντρα τῆς Νήσου θὰ πραγματοποιη-
θῆ, κατ' ἔτος πιστῶς ἐφαρμοζομένου τοῦ συστήματος τούτου.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τὸ γενικώτερον, εἰδικῶς δ' ἔχομεν νὰ ὁμιλή-
σωμεν ἐνταῦθα περὶ ἑτέρου σπουδαίου ζητήματος, ὅπερ, καίτοι φέ-
ρει χαρακτῆρα τοπικόν καὶ μερικόν, ἐνδιαφέρει, οὐδὲν ἥττον, καὶ τὸ

δημόσιον. Κατὰ τὴν ἐν τῷ τμήματι Χώρας παραμονὴν Ἡμῶν, λόγος πολὺς ἐγένετο Ἡμῖν περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ μεγάλου αὐλακος, τοῦ κοινῶς «πόρου» λεγομένου, δι' οὗ διωχετεύοντο ἄλλοτε τὰ κατακλύζοντα μεγάλην ἔκτασιν τῆς περιωνύμου πεδιάδος τῆς Χώρας ὕδατα. ἅτινα μὴ εὐρίσκοντα σήμερον διέξοδον, λιμνάζουσιν ἐκεῖ, καθιστῶντα ἀχρήστους καὶ ἀνεπιτηδεῖους εἰς οἰανδήποτε καλλιέργειαν ἢ φυτεῖαν μεγάλας ἐκτάσεις γονιμωτάτων γαιῶν.

Τὰ τοῦ ζητήματος τούτου ἐξετάσαντες, ἐμάθομεν ὅτι πράγματι ὁ «πόρος» ἀπεφράχθη τελείως καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου μένουσιν ἀκαλλιέργητοι, πόσαι, νομίζετε, γαῖαι; 828,425 μέτρα τετραγωνικά.

Ἐκ τῶν γαιῶν τούτων ἀνήκουσιν

εἰς τὸν Δῆμον Μιτυληνῶν	μέτρ. τετρ.	289,192
» » Χώρας	» »	179,752
» » Λιμένα Βαθείας	» »	10,417
» » Τηγανίου	» »	23,006
εἰς τὰς Ἴ. Μονὰς	» »	82,187
εἰς τὸ Δημόσιον Σάμου	» »	19,608
εἰς τὸν Δῆμον Παγώνδα	» »	127,211
» » Μύλων	» »	19,186
» » Ν. Καρλοβάσιου	» »	2,030
» » Ἀρβανιτῶν	» »	6,650
» » Βουρλιωτῶν	» »	2,240
» » Κουμαραδαίων	» »	29,296
» » Μαυρατζαίων	» »	37,650
Τὸ ὅλον	» »	828,425

Ἀπὸ εἰκοσαετίας οὐδεμίαν ἐλήφθη πρόνοια περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ἀποφραχθέντος «πόρου». Πολλοὶ τῶν διακατεχόντων γαῖας προτείνουσι τὸ ἐξῆς σχέδιον: νὰ προϋπολογίσῃ ὁ μηχανικὸς τῆς Ἡγεμονίας τὴν δαπάνην τοῦ καθαρισμοῦ, νὰ ἀνατεθῇ ὁ καθαρισμὸς ὑπὸ τοὺς καταλλήλους ὅρους εἰς ἔργολάβον, νὰ καταβάλῃ τὸ δημόσιον τὰ ἔξοδα τοῦ ἔργου τούτου καὶ νὰ ὑποχρεωθῶσιν εἴτα οἱ ἰδιοκτῆται τῶν γαιῶν, αἵτινες ἢ ἀπελευθερωθῶσι νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸ δημόσιον τὸ ἀναλογοῦν ἐκάστῳ ἐκ τῆς δαπάνης.

Ἡ πρότασις αὕτη φαίνεται Ἡμῖν εὐπρόσδεκτος καὶ λυσιτελής, συμφέρει δὲ καὶ εἰς τὸ δημόσιον, διότι θὰ καταβάλῃ μὲν τοῦτο τὴν δαπάνην τοῦ ἔργου προσωρινῶς, ἀλλὰ θὰ εἰσπράξῃ αὐτὴν ἀσφαλῶς κατόπιν, θὰ ἔχῃ δὲ σπουδαίαν πρὸς οὐδὲν ἐκ τῶν φέρων τῶν προϊόντων

τῶν γαιῶν ἐκείνων, ἅς, ὑπ' ὄψει λαμβανομένης τῆς ἐκτάτου τῶν Σαμίων φιλοπονίας, θὰ καλλιεργήσωσιν ἀφεύκτως οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἀνά τὴν Νῆσον περιοδεῖαν Ἡμῶν, οἱ γεωργοὶ ἀνέφεραν Ἡμῖν τοὺς φόβους, οὓς ἐμπνέει αὐτοῖς ἡ ἰδέα τοῦ σχηματισμοῦ ἐταιριῶν ἀθεμίτων πρὸς περιορισμὸν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὡς καὶ ἄλλοτε συνέβη. Ἐξετάσαντες τὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἐβεβαιώθημεν ὅτι τὰ μέλη τοῦ ἐν Λιμένι Βαθείας ἄλλοτε ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου, συνελθόντα μετ' ἄλλων ἐμπόρων, ἐσχημάτισαν τοιαύτην ἐταιρίαν ἀθέμιτον, ἣτις ὠρισε τὰς τιμὰς τοῦ γλεύκου καὶ τῶν σταφυλῶν, ὀρίασα καὶ ποινικὴν ρήτραν κατ' ἐκείνου, ὅστις ἤθελε παραβιάσει τὴν γενομένην συναλλαγὴν.

Κατὰ συνέπειαν, οἱ ἐκδηλωθέντες, ὡς προεῖρηται, φόβοι τυγχάνουσι δεδικοιολογημένοι καὶ διὰ τοῦτο ὑπεσχέθημεν εἰς τοὺς κατοίκους ὅλων τῶν δήμων ὅτι θὰ λάβωμεν αὐστηρὰ μέτρα ὅπως μὴ ἐπανληφθῇ μὲν τὸ ἄτοπον τοῦτο, ὅπερ θεωροῦμεν ἐγκλημα βαρύτατον, τιμωρηθῶσι δ' αὐστηρῶς ἐκεῖνοι, οἵτινες ἤθελον τυχὸν ἀποτολμήσει τοιαύτην ἀθέμιτον πράξιν.

Τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν ἐκτελοῦντες, διατάξαμεν τὴν Εἰσαγγελίαν τῶν Ἐφετῶν ἵνα λάβῃ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα αὐστηρὰ μέτρα πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν καὶ αὐστηρὰν τιμωρίαν ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον τυχὸν τολμήσει, ὡς ἄλλοτε, νὰ σχηματίσωσι τοιοῦτους ἀθεμίτους συνεταρισμούς.

Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ἐμάθομεν ὅτι ἡ Εἰσαγγελία τῶν Ἐφετῶν, εἰς οὐδὲν τὴν διαταγὴν Ἡμῶν λογισαμένη, ὡς συνήθως ἔπραττον καὶ πάντες οἱ ἄλλοι δημόσιοι λειτουργοὶ ἐπὶ τοῦ καταλυθέντος ἐπονειδίστου συστήματος, εἶχεν αὐτὴν ἐγκεκλεισμένην ἐν τοῖς γραφείοις αὐτῆς, μόλις δὲ τὴν 30 Μαΐου παρέδωκεν αὐτὴν τῷ κ. Εἰσαγγελεῖ τῶν Πρωτοδικῶν.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ ποινικὸς νόμος προβλέπει τὴν τοιαύτην περίπτωσιν καὶ ὅτι οἱ ἑνοχοὶ τοιαύτης ἀθεμίτου πράξεως δύνανται νὰ τιμωρηθῶσι διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου καθοριζομένων ποινῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐθεωρήσαμεν βαρύτατον τὸ ἐγκλημα τοῦτο, ὡς ἀποσκοποῦν νὰ ζημιώσῃ ὀλόκληρον τὸν γεωργικὸν τῆς Νήσου πληθυσμόν, διὰ τοῦτο ἐκρίναμεν ἀναπόφευκτον τὴν ἐπιψήφισιν ἀναλόγων πρὸς τὸ ἐγκλημα βαρυτάτων ποινῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἐπὶ τριετίαν στέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Ἐν τῷ αὐτῷ νομοσχεδίῳ καθορίζομεν καὶ τὰς ποινὰς, εἰς ἃς θὰ

υποβάλλονται εκείνοι, οἵτινες ἤθελον μεταχειρισθῆναι ἑλλειπῆ μέτρα καὶ σταθμὰ ἢ δόλια γλευκόμετρα.

Τὸ ζήτημα τῆς προστασίας τῆς ἀγροτικῆς περιουσίας ὡσαύτως ἐφείλκυσε τὴν σύντονον προσοχὴν Ἡμῶν. Λαβόντες ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ γεωργοί, οἵτινες τοσαύτας κηκουχίας καὶ στενοχωρίας ὑφίστανται, δικαιούνται νὰ τυγχάνωσιν ἀποτελεσματικῆς προστασίας διὰ τὴν ἀγροτικὴν αὐτῶν περιουσίαν καὶ τὰ γεωργικὰ προϊόντα αὐτῶν, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ ἀγροφυλακῆς νόμου, ὅστις ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν περι-
 συνὴν σύνοδον αὐτῆς, ἔμεινε πάντῃ ἀνεκτέλεστος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐπαρουσιάθησαν δυσχέρεια, εἰς τὴνπραγματοποίησιν τοῦ κυρίου σκοποῦ τοῦ νόμου ἐπιπροσθεῖσαι. Ἡ κυριώτερα δὲ δυσχέρεια πηγάζει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ εἰρημένου νόμου, καθ' ἃς ἐπιτροπὴ ἐκ μελῶν ἰσχύριμος πρὸς τὰ μέλη τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, τῇ προτάσει τῆς Βουλῆς διοριζομένη, προτείνει μετὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς διὰ πλειονοψηφίας τοὺς διοριστέους ἀγροφύλακας, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας, ἀπορρατίζει ἢ Διοίκησις. Αἱ διατάξεις αὗται δὲν συνάδουσι πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἐκάστου δήμου ὡς πρὸς τὰς ἐσωτερικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις, οὐ μόνον δὲ σκάνδαλα πολλὰ ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν, ἀλλὰ πολλάκις τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὁ διορισμὸς ἀγροφυλάκων, τοὺς ὁποίους καὶ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ καὶ ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν δημοτῶν ἐθεώρησαν ὅπως ἀκταλλήλους διὰ τὰ σπουδαία καθήκοντα, εἰς ἃ οὗτοι ἐκλήθησαν. Ἡμεῖς αὐτοὶ περιέστημεν εἰς τὴν ἀνάγκην κατὰ τὴν περιοδείαν Ἡμῶν νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ Δημαρχεῖον τοῦ δήμου Νέου Καρλοβασίου καὶ νὰ ἐπιχειρήσωμεν αὐτοπροσώπως τὴν ἐξομάλισιν τῶν διαφορῶν, αἵτινες ἀνεφύησαν κατὰ τὸν διορισμὸν ἀγροφυλάκων, τοὺς ὁποίους ἀπεδοκίμαζεν ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ παμψηφεί καὶ ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν δημοτῶν, ὑπεστήριξε δ' ἢ τῇ προτάσει τῆς Βουλῆς διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ. Ἡ καταρξὴς αὕτη πλημμυεῖα τοῦ νόμου, ἦν οἱ ἐργάται αὐτοῦ εἰσήγαγον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν γνώμην αὐτῶν εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς τῆς Νήσου καὶ νὰ διορίζωσιν ὡς ἀγροφύλακας ἀνθρώπους τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦ μισσαροῦ αὐτῶν συστήματος, δεόν νὰ θεραπευθῆ διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ υποβαλλομένου ἡμῖν σχετικοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἐνεπνεύσθη Ἡμῖν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ ἀγροφύλακες ἐκάστου δήμου πρέπει νὰ χαίρωσι τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν κτηματιῶν, ὧν τὴν ἀγροτικὴν περιουσίαν θὰ φυλάττωσι, νὰ προτείνωμεν δ' ὑπὸ

τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἀφ' ἧς καὶ κυρίως ἐξαρτῶνται. Προτείνωμεν, σὺν τούτοις, νὰ καταργηθῆ ὡς ὅπως περιττὴ ἡ θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ἢ ἐπίβλεψις δ' ἐπὶ τῶν ἀγροφυλάκων ἐκάστου τμήματος ν' ἀνατεθῆ εἰς τοὺς Ἀστυνόμους τῶν τμημάτων.

Ἀλλὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα νομοθετικὰ μέτρα καὶ ὅσα ἄλλα διανοούμεθα διοικητικῶς νὰ λάβωμεν διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν προστασίαν τῆς ἀγροτικῆς περιουσίας καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν γεωργῶν δὲν κρίνοντα ὑφ' Ἡμῶν ὡς ἐπαρκῆ.

Ἐπάρχει ἑτέρα ἀνάγκη, περὶ ἧς, καίτοι κατεπειγούσης, οὐδεμίαν πρακτικὴν ἀπόφασιν ἐλήφθη, ἀλλὰ μόνον μακρὰ καὶ ἄσκοποι ἀπὸ σειρᾶς ἐτῶν συζητήσεις γίνονται, ἢ ἀνάγκη δ' αὕτη εἶνε ἡ σύστασις γεωργικῆς Τράπεζης. Ἐν τόπῳ κατ' ἐξοχὴν γεωργικῶ, ὡς εἶναι ἡ Σάμος, ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ ὑπάρχη Τράπεζα καθαρῶς γεωργικὴ, προωρισμένη νὰ παρέχῃ εὐκολίας ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τοὺς γεωργούς. Ἡ ἐμπορικὴ Τράπεζα δὲν θὰ παρέχῃ εἰς τοὺς γεωργούς τὰς εὐκολίας ἐκεῖνας, ἃς θὰ παρέχῃ αὐτοῖς Τράπεζα καθαρῶς Γεωργικὴ. Ἐὰν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν οἱ ἐν ἰσχύϊ αὐτόνομοι θεσμοὶ τοῦ τόπου ἢ καὶ βραδύτερόν πως ἐλαμβάνετο ἡ δέουσα πρόνοια περὶ τούτου, σήμερον θὰ ὑπῆρχεν ἐν τῷ τόπῳ ἀνθηρόν πιστωτικὸν κατὰστημα διὰ τὴν γεωργίαν. Ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν ἐγένετο, δὲν εἶνε δὲ σήμερον εὐχερῆς ἡ ἰδρυσις τοιοῦτου πιστωτικοῦ καταστήματος. Τὰς δυσχερείας, ἃς παρουσιάζει ἡ σύστασις Γεωργικῆς Τράπεζης ἐν Σάμῳ ὑπ' ὄψιν ἔχοντες, δὲν θέλομεν νὰ βαυκαλώμεν τὸν ἀγαπητὸν Ἡμῖν λαὸν τῆς φιλότατης πατρίδος με κενὰς ἐλπίδας, διότι δὲν ἔχομεν τὴν συνήθειαν νὰ ὑποσχόμεθα πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ λαμβάνωμεν μέτρα ἐφαρμόσιμα καὶ πρακτικά, ὅσον τὸ δυνατόν, ἀποφάσεις πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ. Διὰ ταῦτο σκεφθέντες ὠρίμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, κατηρτίσαμεν νομοσχέδιον, ὅπερ συνιστῶμεν εἰς τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θ' ἀναγράψῃ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1908—1909 κεφάλαιον ἐκ 200,000 γροσίων πρὸς σύστασιν Γεωργικοῦ Ταμείου, τὸ ὁποῖον θὰ παρέχῃ εἰς τοὺς γεωργούς δάνεια ἐπὶ τόκῳ 3 ο)ο μόνον. Ἐκ τοῦ εἰρημένου κεφαλαίου τῶν 200,000 γρ. ἀναλογουῖσιν εἰς ἕκαστον τμήμα 50,000 γρ.

Πρὸς εὐκολίαν δὲ τῶν γεωργῶν, ἢ ὑπηρεσίαν τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου ἀνατίθεται εἰς τὰ τελωνεῖα τῶν τεσσάρων τμημάτων τῆς Νήσου, δηλαδὴ εἰς τὸ τελωνεῖον ἐκάστου Τμήματος θὰ παραδοθῆ τὸ εἰς

αὐτὸ ἀναλογοῦν ποσὸν τῶν 50,000 γροσίων, ὃ ἔχων δ' ἀνάγκην δανείου γεωργὸς θὰ μεταβαίνει εἰς τὸ Τελωνεῖον τοῦ Τμήματος αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ θὰ συνάπτῃ τὸ δάνειον, ἐφωδιασμένος διὰ τῶν ἀναγκαίων πιστοποιητικῶν, ἅπερ θὰ ἐκδίδῃ ἡ ἀρμοδία δημοτικὴ ἀρχή. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο μέτρον θ' ἀπαλλάξῃ κατὰ τὸ ἐνὸν τοὺς δυστυχεῖς γεωργοὺς ἀπὸ τοῦς ὄνυχας τῶν τοκογλύφων.

Ἐπειδὴ δέ, ψηφίζομένου τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου Ἡμῶν, κατ' ἔτος θὰ προστίθῃται εἰς τὸ Γεωργικὸν Ταμεῖον 100,000 γροσίων ἐκ τοῦ δημοσίου, σὺν τῇ αὐξήσει τῶν κεφαλαίων τοῦ Γεωργικοῦ Ταμεῖου, θὰ παρέχονται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος πλείονες εὐκολίαι εἰς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας γεωργοὺς. Σὺν τῷ χρόνῳ δέ, κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, τὰ συσσωρευθησόμενα κεφάλαια θὰ ὦσιν ἱκανὰ πρὸς μεταβολὴν τοῦ Γεωργικοῦ Ταμεῖου ὡς ἀληθὴ Γεωργικὴν Τράπεζαν, ἥτις θὰ παρέχῃ τότε τοῖς γεωργοῖς εὐκολίας ἐν μεγαλητέρῳ κλίμακι.

Ἐπὶ τὰ φιλόνομα καὶ νομοταγῇ τοῦ εὐγενεῦς λαοῦ τῆς φιλότατης Πατρίδος Σάμου αἰσθήματα βασιζόμενοι, ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι θὰ ἐμπειρωθῇ τελείως καὶ ὀριστικῶς ἡ δημοσία ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια ἐν τῷ τόπῳ καὶ ὅτι ὁ λαὸς θὰ ἐννοήσῃ πλέον ὅτι ὀφείλει πάντοτε ν' ἀποκρούῃ πᾶν ταραχοποιὸν στοιχεῖον, ὑποβοηθῶν οὕτω τὸ ἔργον Ἡμῶν καὶ ἀποδεικνύων ὅτι περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὰ γενικά τῆς πατρίδος συμφέροντα, ἅτινα σπουδαίως βλάπτονται ἐκ πάσης οἷας δῆτινος διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως.

Ἀλλὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας ἐν τῷ τόπῳ θὰ ἐπιδιώξωμεν καὶ διὰ τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, τῆς χωροφυλακῆς. Ὡς ἦτο ὀργανωμένη μέχρι τοῦδε ἡ χωροφυλακή, οὐ μόνον τὸν προορισμὸν αὐτῆς δὲν ἐξετέλει, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ὀλόκληρον τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς, παρ' οὐ οἱ κάτοικοι τῆς Νήσου προσεδόκουν τὴν τήρησιν τῆς ἡσυχίας καὶ τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν, διεσάλευσε τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἔστρεψε τὴν ἐμπειπιστευμένην αὐτῷ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν κατ' ἐκείνων, οὗς ἦτο προωρισμένον νὰ προστατεύσῃ. Πρὸ τοιαύτης ἀνηκούστου καταστάσεως εὐρεθέντες καὶ χρήσιν ποιούμενοι τοῦ παρεχομένου Ἡμῖν δικαίωματος ὑπὸ τοῦ Ὀργανικοῦ Χάρτου προέβημεν ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τὸν καταρτισμὸν νέου σώματος τῆς χωροφυλακῆς, ὅπερ ἐπιφυλασσόμεθα ἐπὶ τὸ τελειότερον νὰ διοργανώσωμεν. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἡ καλὴ ἐκλογή τῶν προσώπων μόνον. Ἀνάγκη ἀπόλυτος τυγχάνει νὰ ὀργανωθῇ τὸ σῶμα τοῦτο στρατιωτικῶς, νὰ ἐπικρατήσῃ ἐν αὐτῷ ἡ ἀπαραίτητος πειθαρχία, νὰ κα-

θορισθῇ ὁ χρόνος τῆς θητείας, ὅστις νῦν δὲν εἶναι καθωρισμένος. νὰ λαμβάνωνται αἱ δέουσαι ἐγγυήσεις κατὰ τὴν κατάταξιν καὶ τὴν ἐγγραφὴν τῶν χωροφυλάκων. Περὶ πάντων τούτων ὑποβληθήσεται ὑμῖν τὸ προσήκον νομοσχέδιον, ὅπερ συνιστῶμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν. Διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος Κανονισμοῦ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ θεραπευθῶσιν αἱ μᾶλλον καταφανεῖς πλημμυέλειαί, αἱ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ σώματος τούτου παρατηρηθεῖσαι.

Ἐτερον ζήτημα, ὅπερ σπουδαίως τὴν προσοχὴν Ἡμῶν ἐπέσυρεν, εἶναι ἡ ἔτι μᾶλλον ἐξασφάλισις τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ ταχεῖα διεξαγωγὴ τῶν ὑποθέσεων ἐν γένει, πολιτικῶν τε καὶ ποινικῶν. Ἀπηθύναμεν τὰς δεούσας ἐπὶ τούτῳ συμβουλὰς καὶ συστάσεις πρὸς τοὺς δικαστικούς λειτουργοὺς ἐν γένει, προφορικῶς τε καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 212 καὶ χρονολογίαν 17 Ἰανουαρίου 1908 ἐγκυκλίου Ἡμῶν. Μὴ ἔχοντες τὴν συνήθειαν νὰ περιοριζώμεθα μόνον εἰς λόγους καὶ εἰς συστάσεις τυπικάς, ἐνησκήσαμεν ἀδιαλείπτως τὸ ἀνῆκον Ἡμῖν δικαίωμα τῆς ἐποπτείας ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ κλάδου τῆς Νήσου πρὸς κανονικὴν αὐτοῦ λειτουργίαν καὶ ἀμερόληπτον καὶ ἀπροσωποληπτον ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐβεβαιώθημεν ὅτι αἱ συστάσεις Ἡμῶν ἀπέβησαν μάταιαι. Οἱ δικαστικοὶ λειτουργοί, καὶ μάλιστα οἱ ἀνώτεροι, ὅπερ λίαν λυπηρὸν, δὲν ἠννόουν ν' ἀπομάθωσι τὰς γνωστὰς αὐτῶν ἔξεις. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προέβημεν εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ σπουδαίου τούτου κλάδου. Ἐπιθυμοῦντες δ' ἐν ταύτῳ νὰ διορθωθῶσι τὰ παρατηρηθέντα ὡς κακῶς ἔχοντα ἐν τῇ δικαστικῇ νομοθεσίᾳ καὶ διαρρυθμισθῶσι τὰ κατ' αὐτὴν οὕτως ὥστε ν' ἀρθῶσι τὰ προσκόμματα, ἅτινα ἐπιπροσθεοῦσιν εἰς τὴν ταχεῖαν τῶν δικῶν, πολιτικῶν καὶ ποινικῶν, διεξαγωγὴν, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς τε πολιτείας καὶ τῶν ἰδιωτῶν, διωρίσαμεν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15 καὶ χρονολογίαν 15 Ἰανουαρίου 1908 Ἡμετέρου Διατάγματος νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν ὅπως παρασκευάσῃ τὰ ἀπαιτούμενα νομοσχέδια, δι' ὧν νὰ διαρρυθμίζωνται τὰ τῆς δικαστικῆς νομοθεσίας καὶ ἀπλουστεύωνται αἱ τυχόν πολὺπλοκοὶ διατάξεις αὐτῆς, αἱ γιγνόμεναι πρόσκομμα εἰς τὴν ταχεῖαν τῶν ἐν γένει δικῶν διεξαγωγῆν.

Ἡ εἰρημένη ἐπιτροπὴ, καίτοι ἐπανειλημμένως προσκληθεῖσα ἔκτοτε νὰ ὑποβάλῃ Ἡμῖν τὰ προσήκοντα νομοσχέδια, οὐδὲν τοιοῦτον ὑπέβηκεν Ἡμῖν, τοῦτο δὲ τυγχάνει ἑτέρα ἀπόδειξις τῆς ἀμεριμνησίας καὶ τῆς τελείας ἀδιαφορίας τῶν τέως δικαστικῶν λειτουργῶν. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, παραδίδομεν ὑμῖν δύο νομοσχέδια, ἅτινα Ἡμεῖς

παρεσκευάσαμεν, περί συντομεύσεως τῶν δικαστικῶν προθεσμιῶν, ὧν τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν συνιστῶμεν ὑμῖν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἀναγκαῖον ἐθεωρήσαμεν νὰ εἰπώμεν ὑμῖν ὅτι τῆς ἐλλείψεως ποινικοῦ κώδικος πλήρους καὶ ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας καταφανεστάτης οὔσης καὶ ἀναμφηρίστου, συνιστῶμεν ὑμῖν ἵνα ἐπιψηφίσητε τὴν ἀπαιτουμένην πίστωσιν πρὸς ἀμοιβὴν δύο τοῦλάχιστον νομομαθῶν, ἐξ ὧν διανοούμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἐπιτροπὴν ἵνα μελετήσῃ καὶ συναρμολογήσῃ τὰ ἐν τῷ Ἡγ. Διοικ. Γραφείῳ κατατεθειμένα σχέδια καὶ καταρτίσῃ τέλειον, κατὰ τὸ ἐνδόν, νομοσχέδιον Ποινικοῦ Νόμου, ὅπερ θὰ ὑποβάλωμεν πρὸς ἐπιψήφισιν εἰς τὴν Γενικὴν τῶν Σαμιῶν Συνέλευσιν κατὰ τὴν προσεχῆ αὐτῆς σύνοδον.

Περὶ τῆς παιδείας προκειμένου, παρατηρήσαμεν πολλὰς ἐλλείψεις ἰδίᾳ ἐν τῷ διδάσκοντι προσωπικῷ, ὅς ἐντὸς ὀλίγου θὰ θεραπεύσωμεν. Σπουδᾶσι δὲ ὡς πρόσκομα τυγχάνει ἡ ἐλλείψις νομοθετικῶν διατάξεων περὶ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ τῆς κατωτέρας παιδείσεως. Ἄλλ' ἀπ' ἑτέρου, δύσκολος ἔσεται ἡ ἐφαρμογὴ τοιούτων διατάξεων, διότι πολλοὶ τῶν γεωργῶν ἡμῶν, ἄποροι ὄντες, ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἀνάγκη οὖν νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ νὰ ἐπιψηφισθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα ἢ νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ ἰδρύσεως νυκτερινῶν σχολῶν, αἵτινες οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι πληρέστατα θὰ εὐδοκιμήσωσι καὶ θ' ἀναπληρώσωσι τὴν ὑπάρχουσαν ἀνάγκην.

Ἔτερον ζήτημα, σύντομον τὴν προσοχὴν Ἡμῶν προσελκῦσαν, εἶναι τὸ τῆς διαχειρίσεως τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῶν ἐν Σάμῳ Ἱερῶν Μονῶν. Τὸ καθῆκον τοῦτο εἶναι ἀνατεθειμένον, ὡς γνωστόν, εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπεῖαν, προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου τῆς Νήσου. Τὸ σύστημα τοῦτο δὲν λειτουργεῖ κανονικῶς. Ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενος ὡς Πρόεδρος δὲν ἐθεωρεῖτο ἐπὶ τοῦ τέως ἀποτροπαίου συστήματος ὡς τοιοῦτος. Ἐλαμβάνοντο ἀποφάσεις, οὐχὶ ἐν τακτικῇ συνεδρίᾳ τῆς ἐπιτροπεῖας, ὑπὸ τὴν Προεδρείαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῆς ὑπὸ μόνου τοῦ Σοφοῦλη καὶ προσεκαλεῖτο ὁ Πρόεδρος νὰ τὰς ὑπογράψῃ. Ἡ χρηματικὴ διαχείρισις ἐγκατελείφθη εἰς ἀνεξέλεγκτον ταμίαν, ὅστις κύριον καθῆκον αὐτοῦ ἐθεώρει νὰ ἐκποιῇ τὰ κτήματα τῶν ἐνοικιαστῶν, δι' ὑπερημερίας ἐλαφράς, μὴ δικαιολογούσας τοιοῦτον αὐστηρὸν μέτρον, ἵνα καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνῃ ποσοστά. Ἡ δὲ ἄλλη ὑπηρεσία ἀφέθη εἰς χεῖρας γραμματέως ἀνικάνου καὶ ἥμισυ καταλλήλου, ἕνεκα ποικίλων λόγων, διὰ τὰ σπουδαῖα ταῦτα καθήκοντα. Ὁσᾶκις δ' Ἡμεῖς ἠθελήσαμεν νὰ λάβωμεν μέτρον τι,

προσεκρούσαμεν εἰς ἀνηκούστους δυσχερείας, πᾶσαν δὲ πληροφορίαν σχετικὴν ἦν ἐζητοῦμεν, ἠρνοῦντο νὰ χορηγήσωσιν Ἡμεῖς οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι, μὴ ἀναγνωρίζοντες τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἡγεμόνος, ἀλλ' ὀχυρούμενοι ὀπίσθεν τῶν ἀπαγορευτικῶν διαταγῶν τῆς Βουλῆς, ἦν ἐσέβοντο, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι δημόσιοι λειτουργοί, περισσότερο ἀπὸ τὸν Ἡγεμόνα.

Ἡ οἰκονομικὴ τῶν Ἱερῶν Μονῶν κατάστασις εὐρίσκειται ἐν σημείῳ ἥμισυ εὐαρέστῳ. Αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ ὁσημέραι κατερειποῦνται. Ἡγούμενοι ζήσαντες τὸν βίον αὐτῶν ὀλόκληρον ἐν ταῖς Ἱ. Μοναῖς ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πενήκοντα καὶ ἐξήκοντα ἔτη, ἀφοσιωμένοι εἰς τὰς ἱεράς αὐτῶν μετανοίας, ἔφθασαν νῦν ἐν τῷ γήρατι αὐτῶν, εἰς βαθμὸν ἐπαιτείας. Ἐδαπανήθησαν χιλιάδες λιρῶν ἀνεξέλεγκτως, ἤρξατο δ' ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἡ εἰς τιμὰς εὐτελεστάτας, κατὰ συμπαιγνίαν καθορισθείσας ὑπὸ τῆς τέως Βουλῆς ἐλποῖσις τῶν ὑπὸ ἀοιδίμων ἀφιερωτῶν δι' ἄλλους σκοποὺς ἐγκαταλειφθέντων εἰς τὰς Ἱεράς Μονὰς κτημάτων. Καὶ ἡ τοιαύτη ἐκποίησης διετάσσεται, ἐν πληρεστάτῃ ἀγνοίᾳ Ἡμῶν, ὑπὸ τῆς ἀτασθάλου Βουλῆς ὑπὲρ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου, ὡς ἔλεγε, δι' ὅπερ ἀνεγείρεται νῦν μέγαρον πολυτελές καὶ πολυδάπανον, δαπάναις τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἀφίενται δ' αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ εἰς ἐρήμωσιν καὶ καταστροφὴν. Εἰς 364,138 γροσίων προϋπελογίσθησαν τὰ ἔσοδα τῶν Ἱερῶν Μονῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, εἰς 411.099 δὲ γρόσια καθωρίσθησαν τὰ ἔσοδα τοῦ αὐτοῦ ἔτους. ἐνῶ δὲ τοσοῦτον ἔλλειμμα προκύπτει, κατεβάλλετο δαπάνη ἐκ γροσίων 26,722 διὰ μόνας τὰς μισθοδοσίας τοῦ μηδεμίαν ἐργασίαν ἐκτελοῦντος πρωτοτύπου τούτου σωματείου.

Οἱ εὐτελέστατοι μισθοὶ τῶν ἐν ταῖς Ἱεραῖς Μοναῖς διατιωμένων δὲν κατεβάλλοντο τακτικῶς. Εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ζώνῃ π. χ. ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1907 μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1908, ἤτοι ἐντὸς ὀκταμήνου κατεβλήθησαν 4,560 γρόσια ἐκ τῶν διὰ τὸ ἔτος ὀλόκληρον ὑπολογισθέντων 11,100. Κατὰ τὴν ἀντικατάστασιν δὲ τοῦ τέως Ταμίου εὐρέθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ περὶ τὰς 22,000 γροσίων, ἅτινα, λέγει, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Μοναστηριακὸν Ταμεῖον.

Ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι ὄντως θλιβερά, οὐδόλως δὲ συνάδει πρὸς τὰ πασίγνωστα εὐσεβῆ αἰσθήματα τοῦ Σαμιακοῦ λαοῦ, σκανδαλίζει δὲ δικαίως τὰς συνειδήσεις τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν καὶ τὴν σύντονον μέριμναν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας προκαλεῖ.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ νῦν ἐν ἰσχύϊ σύστημα κατεδείχθη ὡς πλημ-

μελέστατον και ὡς ἀπᾶλλον εἰς τὰ συμφέροντα τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἐνῶ τὸ γνωστὸν τοῖς πᾶσι σύστημα τῆς διοικήσεως τῆς περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ εὐδοκίμει κατ' ἀντίθετον ὅλως λόγον και ἡ Μονὴ αὕτη εὐπραγεῖ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ εἰδικοῦ τούτου συστήματος, ἐνῶ αἱ λοιπαὶ Μοναὶ κακοδαίμονοῦσι. Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ διὰ τὴν εἰρημένην Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ σύστημα και διὰ τὰς ἄλλας Μονάς. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου, ἀνάγκη ἢ ὑπέρτιμος ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Τόπου νὰ σχηματίσῃ πάραυτα ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν ἵνα ἐξελέγξῃ τοὺς λ)σμούς τῆς Ἐπιτροπείας τῶν Μονῶν ὅπως ζητηθῇ εἶτα λόγος παρὰ τῶν ὑπευθύνων.

Τὸ ζήτημα ὁμως περὶ ὃ συντόμως και ἐπισταμένως πρέπει ν' ἀσχοληθῇ ἡ Γενικὴ τῶν Σαμίων Συνέλευσις, εἶναι τὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ νῦν ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ νόμου. Ὁ νόμος οὗτος χορηγεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν εἰς πάντας τοὺς Σαμίους ἄνευ καθορισμοῦ προσόντων, ἐνῶ τὸ πρότερον ἰσχύον σύστημα, σύμφωνον ὄν πρὸς τὸν Ὀργανικὸν Χάρτην, καθώριζε τὰ προσόντα τῶν ἐκλογέων και ἄλλα προστατευτικὰ και πρόσφορα μέτρα ἐνεῖχεν. Ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ συστήματος, ὅπερ ἦτο σύμφωνον πρὸς τὸ γράμμα και τὸ πνεῦμα τῶν προνομίων και τὰς ἰδιαιτέρας τῆς Νήσου και τῶν κατοίκων αὐτῆς περιστάσεις και ἡδουκίμει, εἰς τὸ νέον ἐκλογικὸν σύστημα τῆς διὰ σφαιριδίων καθολικῆς ψηφοφορίας, ὅπερ ἦρε καθ' ὀλοκληρίαν πάντα περιορισμὸν και ἀπεμακρύνθη τέλος τοῦ γράμματος και τοῦ πνεύματος τῶν προνομίων, ὑπῆρξε λίαν ἀπότομος. ἔσχε δὲ συνεπειάς, ἐφ' αἷς γενικὴ ἐπικρατεῖ ἀγανάκτησις και ἀθυμία. Εἰς ὅλους τοὺς δήμους τῆς Νήσου ἠκούσαμεν κατὰ τὴν περιοδείαν Ἡμῶν πλεῖστα ὄσα παράπονα ἐκ μέρους τῶν κατοίκων πάσης τάξεως. Τοιαῦτα δὲ και τσαῦτα εἰσὶ τὰ ἐκδηλωθέντα Ἡμῖν παράπονα και τηλικαύτη ἢ ἐκδηλωθεῖσα Ἡμῖν ἀγανάκτησις και τόσοσιν ἐπίμονοι ὑπεβλήθησαν Ἡμῖν αἰτήσεις περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ εἰρημένου συστήματος, ὥστε δὲν διστάζομεν ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι, καθὰ ἐπεισθημεν, τὸ σύστημα τοῦτο, ὅπερ τσαῦτα κακὰ προὔξεν, κατεδικάσθη γενικῶς ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ φιλησύχου και φιλονόμου λαοῦ τῆς Νήσου και ὅτι οἱ μόνοι ὑποστηρικταὶ αὐτοῦ ἦσαν οἱ ὀλετῆρες ἐκεῖνοι τοῦ Τόπου, οἵτινες πᾶν τὸ συμβᾶλλον εἰς τὴν ἐξαχρείωσιν, τὴν ἀκολασίαν και τὴν ἐκλυσιν τῶν ἡθῶν ὑπεστήριζον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους συνιστῶμεν ὑμῖν, κύριοι, ὅπως μελετήσῃτε τὸ ζήτημα και λάβητε τὰς προσηκούσας ἀποφάσεις, δι' ὧν τὸ

ἐκλογικὸν σύστημα καθὼς και ἡ χρονικὴ περίοδος τῶν πληρεξουσίων νὰ μεταρρυθμισθῶσιν ἐπὶ βάσεων, συναχθουσῶν πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀργανικοῦ Χάρτου διακελευόμενα.

Συνιστῶμεν, πρὸς τούτους, ὑμῖν ἵνα ἐξουσιοδοτήσῃτε τὴν Διοίκησιν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τῶν μεταλλείων τῆς Νήσου, νὰ κηρύξῃ ἔκπρωτα τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, εἰς ἃ ἐξεχωρήθη ἢ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς ὑποχρεώσεις των και νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ καταλληλοτέρου και συμφερωτέρου τρόπου τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐν λόγῳ μεταλλείων, ἐξ ὧν σπουδαίας δύναται νὰ ἔχῃ ὠφελείας τὸ δημόσιον Ταμεῖον.

Τοιαῦτα εἶχομεν, κύριοι, ν' ἀνακοινώσωμεν ὑμῖν. Τὸ μικρὸν χρονικὸν διάστημα, ὅπερ διέρρευσε ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Νῆσον καθόδου Ἡμῶν και καθ' ὃ τσαῦτα συμβάντα ὑψίστης σημασίας ἔλαβον χώραν, δὲν ἐπήρκεσεν Ἡμῖν ἵνα βαθύτερον και ἄλλα ζητήματα τοῦ τόπου μελετήσωμεν.

Και ἐντεῦθεν δὲ πάλιν διακηρύσσομεν ὅτι τὰ πολύτιμα τοῦ τόπου προνόμια και τοὺς ἐν ἰσχύϊ θεσμούς αὐτοῦ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας ἐσεβάσθημεν και πάντοτε θὰ σεβασθῶμεν. Οἱ ὀλετῆρες τοῦ Τόπου διεταίνοντο ὅτι ἠθέλομεν ν' ἀνατρέψωμεν τὸν σπουδαιότερον αὐτόνομον θεσμὸν τῆς Νήσου, ἀναβάλλοντες τὴν σύγκλησιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐνεκασκοπῶν καταχθονίων. Οὐδὲν τούτου ψευδέστερον. Αὐτοὶ ἠλάυνοντο ὑπὸ σκοπῶν καταχθονίων. Καὶ πρῶτον ἀπηγόρευσαν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς αὐτῶν ὑπαλλήλους νὰ ὑποβάλωσιν Ἡμῖν τὰς ἄς ἐζητοῦμεν πληροφορίας ἵνα μένωμεν ἀπαράσκευοι διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως και μὴ εὐρεθῶμεν εἰς θέσιν νὰ ἐκθέσωμεν τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων εἰς τὴν ὑπέρτιμον ἀντιπροσωπεῖαν τοῦ τόπου. Οὕτω δ' αὐτοὶ οὗτοι παρεκώλυον τὴν σύγκλησιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, δι' ὧν παρενέβαλλον Ἡμῖν προσκομμάτων. Δεύτερον δ' ἐβίαζον Ἡμᾶς νὰ συγκαλέσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν, διότι τὰ πάντα εἶχον παρασκευάσει ἵνα καταπνίξωσι και πάλιν τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Νήσου διὰ τῆς βίας και τῆς ἀπειλῆς, διὰ πιέσεων και κακώσεων και ἄλλων βιαιοπραγιῶν, εἰς ἃς πρόθυμος ἦν ἢ ὑπ' αὐτῶν ἐν Λιμένι Βαθέος συντηρουμένη φάλαγξ τῶν συνεταίρων αὐτῶν ὀλοφόνων και κακούργων, και νὰ καταστήσωσιν ὑποχείριον τὴν ὑπέρτιμον ἀντιπροσωπεῖαν και ἔρμαιον ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν τὴν δύναμιν αὐτῆς πρὸς ἐπιτέλεσιν σκοπῶν και σχεδίων ἀληθῶς καταχθονίων.

Τὰ συμβάντα τῆς 12ης Μαΐου ἐ. ἔ., αἱ προετοιμασίαι, ἅς ἀπὸ μακροῦ χρόνου εἶχον κάμει, ὡς ἀπεδείχθη τὴν ἡμέραν ἐκείνην, διότι ἐντὸς 1)4 τῆς ὥρας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρασκευασθῶσι τόσῳ τελείως, καὶ τὰ κατὰ τὰς ἀκολουθῶσας ἡμέρας λαβόντα χῶρον, δίδουσιν ἰδέα σαφῆ τῶν σχεδίων αὐτῶν. Εὐτυχῶς δὲν ἐπέτυχον οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτῶν. Σήμερον ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ τοιαῦτά καθ' ὑμῶν ἐβουλοῦσθε οἱ τοῦ Τόπου ὀλετήρες, παρεσκευάσαμεν ὑμῖν τὴν ἀσφάλειαν τῆς προσωπικῆς ὑμῶν ἐλευθερίας, μεθ' ἧς δύνασθε, ἀνεξαρτήτως πίεσεων καὶ ἐπιρροῶν, νὰ ἐπιτελέσητε τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων θεσμῶν τοῦ Τόπου ἐπιβαλλόμενα ὑμῖν καθήκοντα, ἐπ' ἀγαθῶν τῆς φιλότατης πατρίδος.

Ἀναμφισβήτητος εἶναι πρὸς τούτοις καὶ ἡ ἀλήθεια αὕτη ὅτι οἱ αὐτοὶ ὀλετήρες τοῦ Τόπου, ὑπὸ προσωπικῶν συμφερόντων καὶ λόγων ὑπεροψίας ἀκατανόητου ἐλαυνόμενοι, ἠθέλησαν νὰ συγκεντρώσωσι καὶ συνεκέντρωσαν εἰς χεῖρας αὐτῶν πάσας τὰς ἐξουσίας ἵνα χρησιμοποιοῦσιν αὐτὰς ὑπὲρ τῶν προστατευομένων αὐτῶν φαύλων στοιχείων, παρεβιάζον ἀνά πᾶσαν στιγμὴν τὰ προνόμια τοῦ Τόπου, ἔθετον πάντας τοὺς τιμίους Σαμίους ἐκτὸς τῶν νόμων, ἐκτὸς τῆς Σαμιακῆς Πολιτείας, ἐν ἧ πάντες οἱ Σάμιοι ἴσα ἔχουσι δικαιώματα. Οἱ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ τῶν προνομίων τῆς νήσου ἀποτολμῶντες, εἶχον τὸ θράσος νὰ διατείνωνται ὅτι Ἡμεῖς παρεβιάζομεν τὰ προνόμια τῆς Νήσου καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ ἀπογνώσει αὐτῶν διαδίδουσιν ὅτι ἐπεβουλεύθημεν τὴν τιμὴν τοῦ Τόπου καὶ ὅτι καταλύομεν τὰ προνόμια αὐτοῦ, διακηρύττουσι δὲ ταῦτα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, προσδίδοντες ἑαυτοῖς ἐν τῇ γνωστῇ μεγαλομανίᾳ καὶ ὑπεροψίᾳ αὐτῶν τίτλους, ὧν στεροῦνται, ὡς πρόεδρος τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ ἄλλους τίτλους ἀνυπάροχτους ὡς πρόεδρος τῆς Σαμιακῆς Κυβερνήσεως, ὑπουργός, ὑπουργός ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, κτλ.

Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία ὑμῶν, κύριοι πληρεξούσιοι, τυγχάνει νῦν ἐξησφαλισμένη. Καλοῦμεν ὑμᾶς, ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ, ν' ἀποφανθῆτε ἐὰν ποτὲ ἀπὸ τῆς καθόδου Ἡμῶν εἰς τὴν Νῆσον παρεβιάσαμεν προνόμιόν τι τοῦ Τόπου καὶ ἐὰν νῦν καταλύομεν τὰ προνόμια αὐτοῦ ἢ ἐὰν διαβλέπητε ἐν Ἡμῖν διαθέσεις πρὸς κατάλυσιν ἢ παραβίαν αὐτῶν. Ἐὰν οἱ ὑπερόπται ἐκεῖνοι διεπνέοντο ὑπὸ τοῦ πολλοσχημορίου τοῦ Ἡμετέρου πρὸς τὰ προνόμια τοῦ Τόπου σεβασμοῦ, ἐὰν αἱ πράξεις αὐτῶν ἐνεπνέοντο ὑπὸ διαθέσεων, παρεμφερῶν πρὸς τὰς Ἡμετέρας, διὰ τὸ καλὸν τοῦ Τόπου, ἐὰν ἐκῆδοντο τῆς τιμῆς τῆς Ἡγεμονίας καὶ τῆς δημοσίας τάξεως τοῦ Τόπου, ἐὰν ἐξετίμων ὡς ἔπρεπε τὰς

ἀγαθὰς καὶ πατρικὰς ὑπὲρ τῆς Νήσου διαθέσεις τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος, τὰ πράγματα δὲν θὰ ἔφθανον εἰς ὃ εἶχον φθάσει σημεῖον. Ἄλλ' ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ ἐμφωλεύωσι τοιαῦτα ἀγνὰ αἰσθήματα εἰς τὰς καρδίας, εἰς ἅς ἐνεφώλευον τὰ ἐκδηλωθέντα γνωστὰ κακοῦργα καὶ δολοφρόνα ἐνστικτα; Βεβαίως οὐχί.

Ἡ ἀληθὴς θέσις τῶν πραγμάτων παρίσταται ὡς ἐξῆς: Οἱ κακοῦργοι ἐκεῖνοι, ἀφ' οὗ παρεβίασαν τὰ προνόμια τοῦ Τόπου ποικιλοτρόπως καὶ ἀνεστάτωσαν τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ὑπηρεσίας καὶ κνέκοψαν ἐπὶ μακρὸν τὴν προαγωγὴν, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς Νήσου, παρακωλύσαντες τὴν ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος ἐλευθέραν ἐνάσκησιν τῶν Ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων, δι' ὧν διέθετον ἰσχυρῶν μέσων, καθ' ὧν πᾶσα καλὴ θέλησις Ἡμῶν, τοῦ Ἡγεμόνος, ἐματαιοῦτο καὶ ἐνκαύγει καὶ παρεμποδίσαντες τὸν τόπον νὰ ὠφεληθῆ ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων, τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τῶν προνομίων, προέβησαν εἰς τὰ γνωστὰ κακοῦργήματα καθ' Ἡμῶν καὶ κατὰ τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ στρατοῦ καὶ διεσάλευσαν τὴν δημοσίαν τάξιν. Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ διέταξε πάραυτα ὅλα τὰ ὑπὸ τῆς σοβαρότητος τῶν γεγονότων ἐκείνων ὑπαγορευόμενα σύντονα καὶ δραστήρια μέτρα, δι' ὧν κατεδιώχθησαν οἱ κακοῦργήσαντες, ἀνεστηλώθη ἡ διασαλευθεῖσα τάξις καὶ ἐπροστατεύθησαν τὰ προνόμια τοῦ Τόπου, ἀφεθείσης τῆς νομίμου διώξεως καὶ τιμωρίας τῶν ἐνόχων εἰς τὴν ἐγγώριον δικαιοσύνην. Συνιστῶμεν εἰς τὴν ὑπέρτιμον Γενικὴν Συνέλευσιν νὰ λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψίν τὴν ὑπὲρ τῆς Νήσου καὶ τῶν προνομίων αὐτῆς τοιαύτην δικαίαν, εὐμενῆ καὶ ὄντως πατρικὴν μέριμναν τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ τῆς πορείας Ἡμῶν ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς Νήσου, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι μόνον τῶν κακοῦργησάντων τὴν νόμιμον διώξιν καὶ παραδειγματικὴν τιμωρίαν ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων δικαστηρίων, κατὰ τοὺς ἐγγωρίους νόμους, θὰ ἐπιδιώξωμεν, τοιαύτη δ' εἶναι καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς Σ. Ἀυτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὰ λοιπὰ, θὰ βλέπωμεν, ὡς καὶ ἄλλοτε διεκηρύξαμεν με ἴσον. Βλέμμα ἀπαντας τοὺς Σαμίους, διότι ὁ Ἡγεμὼν τῆς Νήσου ἐτάχθη ὑπὸ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος Ἡγεμῶν τῶν Σαμίων, θὰ τηρήσωμεν ἀπαρεγκλίτως τὰ προνόμια τοῦ Τόπου καὶ θὰ ἀναστηλώσωμεν τὸ κράτος τῶν νόμων, οὓς μέχρι τοῦδε ὑποκατέστησεν ἡ θέλησις τῶν ὀλετῆρων τοῦ Τόπου.

Ἐν τέλει ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν εὐλογίαν τοῦ Ὑψίστου καὶ εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας ὅπως ἡ παροῦσα σύνοδος τῆς Γενικῆς τῶν Σα-

μίων Συνελεύσεως ἀποδοῖ γόνιμος εἰς ἔργα ὠφέλιμα τῆ φιλότατη πα-
τριδι Σάμῳ καὶ συνάδοντα ταῖς ὑψηλαῖς βουλαῖς τῆς Α. Α. Μεγα-
λειότητος τοῦ Σεπτῶ ἡμῶν Ἄνακτος, τοῦ διακαῶς ἐπιποθοῦντος τὴν
ἀνάπτυξιν καὶ εὐημερίαν τῆς Νήσου καὶ τὴν εὐπραγίαν τῶν κατοίκων
αὐτῆς πάσης τάξεως.

Ἰκέτιδας δὲ χεῖρας ὑψοῦντες εἰς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ τῆς ὑγείας, μα-
κροβιότητος καὶ εὐκλείας τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σεπτῶ ἡ-
μῶν Ἄνακτος καὶ τὴν βαθυτάτην καὶ ἀπεριόριστον Ἡμῶν εὐγνωμο-
σύνην ὑποβάλλοντες εἰς τοὺς πόδας τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Θρόνου διὰ
τὰ ἄπειρα δείγματα πατρικῆς ὄντως μερίμνης, ἅτινα ἡ Α. Α. Μεγα-
λειότης ἀρθρόνως ἐπεδαψίλευσε καὶ ἀδιαλείπτως ἐπιδαψιλεύει τῇ Νήσῳ
καὶ τοῖς πιστοῖς κατοίκοις, οἵτινες βαθεῖαν ἐπίσης ὀφείλουσιν ἐπὶ τού-
τοις εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν Σεπτῶ ἡμῶν Ἄνακτα, κηρύσσομεν τὴν
ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνόδου τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων
Συνελεύσεως.

Ζήτω ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ. Ζήτω ἡ φιλό-
τάτη Πατρις Σάμος.

Ἐν Λιμένι Βαθέος τῆ 4ῃ Ἰουνίου 1908.

Ὁ Ἡ γ ε μ ῶ ν

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΜ. ΚΟΠΙΑΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ
τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων Συνελεύσεως εἰς
τὸν ἐναρκτηριον Λόγον τῆς Α. Ὑψ. τοῦ
Ἡγεμόνος Α. Ε. Κοπάση.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα τὸν Σεβαστὸν
Ἡγεμόνα τῆς Σάμου.

κτλ. κτλ. κτλ.

Ὑψηλότητε,

Ὡς λίαν εὐφρόσυνον γεγονός χαίρετιζομεν τὴν ἐν τῷ περιθόλῳ
τῆς Συνελεύσεως συνάντησιν ἡμῶν μετὰ τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότη-
τος, καὶ μετ' ἀδόλου χαρᾶς προσαγορεύομεν Αὐτήν.

Τὰ λαβόντα χώραν τελευταίως ἐν τῇ Πατρίδι ἡμῶν στυγερὰ καὶ
ἀποτρόπαια κακουργήματα ἐνέπλησαν ἡμᾶς φρίκης καὶ ἀγανακτῆ-
σεως, τοσοῦτο μᾶλλον μεγαλειτέρας, καθόσον πρωτουργοὶ καὶ κύριοι
ἐργάται αὐτῶν ἐγένοντο ἄνθρωποι, περιβεβλημένοι δημόσιον καὶ ἐ-
πίσημον χαρακτῆρα, καὶ ὡς τοιοῦτοι δυνάμενοι διὰ τῶν ἀνηκού-
στων ἀνοσιουργημάτων αὐτῶν νὰ ἐκθέσωσι καὶ ἐνοχοποιήσωσιν ὁ-
λόκληρον τὸν Τόπον ἀπέναντι τῆς Ἐπικυριαρχοῦ Αὐτοκρατορικῆς
Κυβερνήσεως.

Εὐτυχῶς ὁ Λαὸς τῆς Νήσου μόλις συνελθὼν ἐκ τῆς φρίκης, ἣν
προὔξενησαν αὐτῷ τὰ φοβερὰ ἀνομήματα τῶν ἀρχῶν του, ἔσπευσε
νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τε τὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ὑμε-
τέραν Ὑψηλότητα τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἀγανάκτησιν ἐπὶ τοῖς γενομέ-
νοις καὶ νὰ διατρανώσῃ τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν
Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Μεγάθυμον ἡμῶν Ἄνακτα καὶ τὴν ἀγά-
πην καὶ τὸν σεβασμὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα, καὶ
ἅμα τὴν ἀνυπόκριτον αὐτοῦ χαρὰν ἐπὶ τῇ ὡς ἐκ θαύματος διασώσει
Αὐτῆς ἐκ τοῦ σοβαρωτάτου κινδύνου, ὃν ἐπήγαγεν εἰς τὴν Ὑμετέ-
ραν Ὑψηλότητα ἡ κακουργία τῆς ἀπαισίου γνωστῆς σπείρας. Με-
γάλας δὲ ὁμολογεῖ χάριτας καὶ αἰδίων εὐγνωμοσύνην ὁ Λαὸς τῆς
Σάμου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα τὸν Σεπτῶ
αὐτοῦ Ἄνακτα, διότι ἐν τῇ μεγαθυμίᾳ Αὐτοῦ ἠδύοκησε νὰ διατάξῃ
τὴν λῆψιν δραστηρίων καὶ συντόνων μέτρων, δι' ὧν κατεστάλη τά-
χιστα τὸ μυσαρὸν καὶ ἀποτρόπαιον τῆς ὀλεθρίου συμμορίας κίνημα.

ἀποκατέστη ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια ἐν τῷ Τόπῳ ἡμῶν καὶ ἀπηλλάχθη ἡ Πατρίς ἡμῶν τῶν κακοποιῶν στοιχείων, ἅτινα ἐπ' ἀρκετὸν ἤδη χρόνον ἐτάρασσον καὶ ποικιλοτρόπως ἐβασάνιζον τὸν φιλόνομον καὶ φιλήσυχον Λαὸν τῆς Σάμου.

Ἵψηλότατε,

Ὁ Λαὸς τῆς Σάμου ἐπιθυμεῖ δικαιοσύνην ἀμερόληπτον καὶ ἀφάρτριστον, ἀσάλευτον τοῦ λοιποῦ τάξιν καὶ ἀσφάλειαν, ἵνα δυνηθῆναι ἐπιδοθῆ ἀπροσκόπτως εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ προκόψῃ καὶ εὐημερήσῃ, λίαν δ' εὐχαρίστως ἤκουσε, δι' ἡμῶν, τῆς Ἵμετέρας Ἵψηλότητος ὅτι ἔλαβεν Αὐτὴ πάντα τὰ πρὸς τοῦτο συντείνοντα μέτρα καὶ ἀνυπομόνως ἀναμένει τὴν αὐστηροτάτην καὶ παραδειγματικὴν τιμωρίαν τῶν δραστῶν τῶν ἀποτροπαίων ἀδικημάτων, ἅτινα ἐστοίχισαν τὴν ζωὴν τοσούτων ἀθῶων ὑπάρξεων, ἐνέπλησαν τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου δέους καὶ τρόμου, ἐξέθησαν αὐτοὺς εἰς πολυήμερους κακουχίας, ταλαιπωρίας καὶ στερήσεις καὶ ἐπροξένησαν εἰς αὐτοὺς τοσαύτας ὑλικὰς καταστροφὰς καὶ ζημίας.

Συμμεριζόμεθα ἀληθῶς τὰς ἰδέας τῆς Ἵμετέρας Ἵψηλότητος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον, ὃν σκέπτεται νὰ ἐγκαινίσῃ Αὐτὴ ἐν τῇ Διοικήσει τῆς Χώρας καὶ φρονοῦμεν ὅτι μόνον ἢ εὐσυνείδητος καὶ τιμῖα δρᾶσις τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ καθεστηκυῶν ἐξουσιῶν, ἐκάστης ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν τεταγμένων αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Ὁργανικοῦ Χάρτου καὶ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τὴν δικαιοδοσίαν ἐκάστης αὐτῶν, προάγει τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας καὶ ἀπεργάζεται τὴν εὐτυχίαν τοῦ Λαοῦ αὐτῆς, πᾶν δ' ἄλλο σύστημα φέρει εἰς ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Δικαίαν ὅθεν θεωροῦμεν τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Ἵμετέρας Ἵψηλότητος ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ τέως Βουλὴ ἐσφετερίσθη πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν τῷ Τόπῳ καὶ παρέδωκε τὰ πάντα ἔρμαιον εἰς χεῖρας τῶν ὀπαδῶν τοῦ κόμματος, περιήγαγε δ' οὕτω τὴν χώραν εἰς ὃ σημεῖον ἀξιοθρήνητον εὐρίσκεται ἤδη.

Συνομολογοῦμεν μετὰ τῆς Ἵμετέρας Ἵψηλότητος ὅτι τὰ οικονομικὰ τοῦ Τόπου περιήλθον καὶ εὐρίσκονται εἰς οἰκτρότατον σημεῖον. Τὸ λαθρεμπόριον, ὅπερ διενηργεῖτο ἐν μεγίστῃ κλίμακι ἐλευθέρως ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ ὑπὸ τε τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας τῶν τεταγμένων ὑπὸ τῆς πολιτείας πρὸς πρόληψιν καὶ παρακώλυσιν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὀπαδῶν τῆς τέως κρατούσης φατρίας, ἐπ' ὠφελείᾳ πάντων, προϊσταμένων καὶ ὑφισταμένων, καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ εἴπῃ χωρὶς φόβου διαψεύσεως, ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐμπορευμάτων παρεδίδοτο εἰς τὴν κατανάλωσιν χωρὶς νὰ διέλθῃ διὰ

τοῦ Τελωνείου καὶ πληρώσῃ τὰ νενομισμένα τέλη, αἱ ἄλλοι καὶ ὑπέρμετροι δαπάναι, εἰς ἃς συνεχῶς ὑπεβάλλετο ὁ Τόπος ὑπὸ τῶν διαχειριζομένων τὰ κοινά, ἢ διασπάθις καὶ τοῦ ὀλίγου χρήματος, ὅπερ, ἐπιεικείᾳ αὐτῶν, εἰσῆρχετο εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, καὶ ἢ ἐν γένει ἄκρα ἀστοργία τῶν τέως κρατούντων, ἤνεγκον οικονομικῶς τὸν Τόπον εἰς τοιαύτην ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, ἐξ ἧς μόνον διὰ σώφρονος, λελογισμένης, συνεχοῦς οικονομικῆς πολιτείας τῶν ἀρμοδίων δύναται μετὰ χρόνον νὰ ἀνακύψῃ ὁ Τόπος καὶ ἀναλάβῃ τὴν πρωτέραν αὐτοῦ εὐρωστίαν καὶ ζηλευτὴν οικονομικὴν θέσιν, ἣν κατεῖχε πρὶν ἢ ἔλθῃ, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὸ ὀλέθριον σύστημα, ὅπερ ἐπεσφράγισε τὸ ἀπαίσιον αὐτοῦ ἔργον διὰ τῆς διαρπαγῆς τῶν ἐν τῷ χρηματοκιβωτίῳ τοῦ Γενικοῦ Ταμεῖου ὑπαρχόντων δημοσίων χρημάτων καὶ τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ πολυτίμων κειμηλίων, διαρπαγῆς, ἣν ἐνήργησαν διὰ ρήξεως τὰ ὄργανα αὐτοῦ, καὶ ἣτις χαρακτηρίζει δεινῶς τὴν ἐντιμον ταύτην σπεῖραν. Τὸ σοβαρὸν τῆς καταστάσεως ταύτης ἐκτιμῶσα ἢ Συνέλευσις θέλει λάβῃ πάντα τὰ μέτρα, δι' ὧν δύναται νὰ ἐπέλθῃ τοῦλάχιστον ἐν μέρει ἢ θεραπεία τοῦ πράγματος, καὶ ἐγκαινίσῃ σύστημα φειδοῦς καὶ αὐστηρῶν οικονομῶν, ὅπερ συνεχιζόμενον ὑπὸ τῶν διαδόχων Συνελεύσεων καὶ ἐφαρμοζόμενον πιστῶς ὑπὸ τῶν Βουλῶν καὶ τῶν ἄλλων οικονομικῶν Ἀρχῶν, θέλει ἐπενέγκῃ εὐάρεστα οικονομικὰ ἀποτελέσματα, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐξελέγχουσα τὰς περὶ τὴν διαχείρισιν τοῦ δημοσίου πλούτου πράξεις τῶν ὑπευθύνων καὶ ὑπολόγων, δὲν θέλει παραλείψῃ νὰ καταλογίσῃ αὐτοῖς πᾶν τὸ κατὰ νόμον καταλογιστόν. Πρὸς τὴν σύστασιν δὲ τῆς Ἵμετέρας Ἵψηλότητος συμμορφωθείσα ἢ Συνέλευσις, συνέστησεν Ἐπιτροπεῖαν ἐκ 4 μελῶν αὐτῆς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Λογιστηρίου ἵνα αὐτὴ προβῆ εἰς τὴν ἐξέλεξιν τοῦ Γενικοῦ Ταμεῖου καὶ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς πραγματικῆς οικονομικῆς καταστάσεως, ἣν ἡ τέως Βουλὴ προσεπάθει πάντοτε καὶ διὰ παντὸς μέσου νὰ ἀποκρύπτῃ. Ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα τῆς περισυλλογῆς καὶ τῶν οικονομικῶν θέλομεν μελετήσῃ καὶ τὸ ὑποβληθὲν ἡμῖν σχέδιον προϋπολογισμοῦ καὶ θέλομεν προβεῖ εἰς περικοπὴν πάσης ἀσκόπου καὶ πολυτελοῦς δαπάνης καὶ κατάργησιν τῶν ἀργομισθῶν θέσεων, καὶ θέλομεν ἐπιψηφίσῃ προϋπολογισμὸν ἄρτιον καὶ ἰσοσκελετῆ, εὐθύς ὡς ὑποβληθῆ ἡμῖν ἢ ἐκθεσίς τῆς ρηθείσης Ἐπιτροπεῖας καὶ ὁ ἐκ τῶν ἐνόμων συνταχθησόμενος ἀπολογισμὸς.

Συνομολογοῦμεν ἐπίσης μετὰ τῆς Ἵμετέρας Ἵψηλότητος ὅτι δὲν ἐδόθη μέχρι τοῦδε πᾶσα ἢ δέουσα προσοχὴ διὰ τὴν γεωργίαν, ἣτις εἶνε ἡ κυριωτάτη πλουτολογικὴ δύναμις τοῦ Τόπου. Εἶνε ἀληθὲς

ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνσκήψεως τῆς ἐπαράτου νόσου τῆς φυλλοξήρας, τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ὑπεβλήθη εἰς μεγάλας θυσίας καὶ ὑπερόγκους δαπάνας πρὸς ἀγορὰν ἐξ Εὐρώπης ἐπὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον κληματαίδων καὶ ἔρριζων κλημάτων καὶ διανομὴν αὐτῶν δωρεὰν εἰς τοὺς γεωργούς καὶ πρὸς σύστασιν φυτωρίων ὧν ἡ διατήρησις οὐκ ὀλίγα κατ' ἔτος ἐστοίχιζεν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ὡς δύναται τις νὰ ἴδῃ, μελετῶν τοὺς προϋπολογισμοὺς παρελθουσῶν χρήσεων, ἀλλ' εἴτε διότι τὰ κλήματα δ.λ. διενέμοντο προσηκόντως, εἴτε διότι δὲν ἐδίδετο μεγάλη προσοχὴ ὑπὸ τε τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν γεωργῶν εἰς τὴν μετὰ προηγουμένην ἀνάλυσιν τοῦ χώματος ἐμφύτευσιν τοῦ ἀρμόζοντος εἴδους τοῦ κλήματος, εἴτε καὶ διότι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τῆς γεωργίας καὶ τῶν φυτωρίων εἰσήλασε καὶ ἀνemiχθῆ τὸ κόμμα, εἴτε καὶ δι' ἔλλειψιν τεχνικῶν γνώσεων τῶν ἀρμοδίων, αἱ δαπάναι αὐταὶ δὲν ἐπῆνεγκον τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Ἐν τούτοις ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ζωηρὰ καὶ εὐρωστος ἄμπελος ἤδη ἤρχισε νὰ θάλλῃ ἐκεῖ ὅπου πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ φυλλοξήρα ἐνέσκηψε σύρουσα ὀπίσθεν αὐτῆς τὴν καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον χρόνον θὰ ἔχωσιν ἀντικατασταθῆ τελείως αἱ ἄμπελοι τῆς Νήσου ἐπ' ἀγαθῶ τῶν κατοίκων καὶ τοῦ Δημοσίου Ταμεῖου. Δὲν θέλομεν δὲ λείψει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ διαβιβασθησόμενον ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Ἑψηλότητος σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ἐπίσης ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μερίμνης τῆς Συνελεύσεως γενήσεται ἡ διάνοιξις τοῦ κοινῶς λεγομένου «πόρου» τῆς πεδιάδος Χώρας καὶ ὁ καθαρισμὸς αὐτοῦ, δι' οὗ θέλουσι παραδοθῆ εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ φιλοπονίαν τῶν γεωργῶν τοῦ τμήματος τούτου τῆς Σάμου χιλιάδες μέτρων γῆς, καὶ μετὰ πάσης ἐπιστάσεως μελετηθήσονται τὰ περὶ αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξευρεθῆ τὸ πρὸς τοῦτο καταλληλότερον καὶ ὀλιγώτερον δαπανηρὸν διὰ τὸ δημόσιον Ταμεῖον σύστημα, καὶ ἀποφασισθῆ ἡ ταχεῖα ἐφαρμογὴ αὐτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δρόμους, οἵτινες ἄγουσι πρὸς τὰ χωρία καὶ τὰς κωμοπόλεις τῆς Νήσου, βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν μετὰ λύπης ὅτι εὐρίσκονται εἰς πρωτογενῆ κατάστασιν, καὶ ἂν ἐπιτρέπηται νὰ ὀνομάσωμεν δρόμους τοὺς διὰ συνεχοῦς διαβάσεως διὰ τοῦ αὐτοῦ μέρους τῶν ἐγγχωρίων κτηνῶν σχηματισθέντας. Διὰ τὴν κατασκευὴν ὀδικοῦ συμπλέγματος συνδέοντος δι' ἀμαξίτων δρόμων τὰ 4 τμήματα τῆς Νήσου ἐμερίμνησε σπουδαίως ἡ Συνέλευσις τοῦ 1898 καὶ ἐψήφισε ποσὸν ἐκ 30,000 καὶ πλέον λιρῶν πρὸς συντέλεσιν τούτου. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος, ἐδόθη ἐργολαβικῶς ἡ

κατασκευὴ τοῦ ὀδικοῦ συμπλέγματος εἰς ξένον ἐργολάβον· ἀλλ' ἀτυχῶς ἐνεκα λόγων οἵτινες ἤκιστα τιμῶσι τὸν τε ἐργολάβον καὶ τοὺς τότε κυβερνῶντας, τὸ ἔργον διεκόπη εὐθὺς ὡς συνετελέσθη ἡ ὁδὸς μέχρι Καρλοθασίων καὶ αὕτη οὐχὶ κατὰ τοὺς ὅρους καὶ τὰς ὑποδείξεις τῆς τέχνης, ἐν ᾧ ὀλόκληρον τὸ ὄρισθὲν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὄλου ἔργου ποσὸν ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου. Τοιοῦτοτρόπως ἐματαιώθη ἔργον πρώτης ἀνάγκης καὶ μεγίστης ὠφελείας διὰ τὸν ἴδιον, ἔλειψε δ' οὕτω ἡ βάσις ἣτις ἤθελε χρησιμεύσει διὰ τὴν διακλάδωσιν τῶν κατασκευασθησόμενων μεταξὺ τῶν χωρίων βατῶν ὀδῶν, ὅπερ ἐνέκειτο ἐπίσης εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης. Θεωροῦμεν ὅθεν λυσιτελεῖ καὶ πρακτικὴν τὴν ιδέαν, ἣν διὰ τοῦ ἐναρκτηρίου Λόγου Τῆς ἡ Ἑμετέρα Ἑψηλότης διετύπωσεν τούτέστι τὴν κατ' ἔτος ἐξόδουσιν τῆς ἐξ 100,000 γροσίων Σουλτανικῆς δωρεᾶς εἰς τὴν κατασκευὴν βατῶν δρόμων ἀναλόγως τῶν βεβαιουμένων ἀναγκῶν ἐκάστου δήμου τῶν τμημάτων τῆς Νήσου καὶ θέλομεν σπεύσει νὰ παράσχωμεν τῇ Ἑμετέρᾳ Ἑψηλότῃ τὰ πρὸς τοῦτο χρησιμὰ νομοθετήματα καὶ νὰ κατανεύωμεν τὸ ποσὸν τῆς Σουλτανικῆς δωρεᾶς ἐν τῷ συνταχθησομένῳ προϋπολογισμῷ εἰς τὰ τέσσαρα τμήματα τῆς Νήσου διὰ τὴν ὁδοποιίαν τῶν χωρίων αὐτῆς. Ὁμολογοῦμεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὅτι καιρὸς πλέον, συνετελεσθέντος τοῦ Λιμένας Μαραθοκάμπου, νὰ παύσῃ ἡ κατ' ἔτος χορηγία ποσοῦ ἐξ 25,000 γροσίων ἐκ τῆς Σουλτανικῆς δωρεᾶς εἰς τὸν Λιμένα τούτου καὶ νὰ δαπανηθῆ τοῦτο διὰ τὴν ὁδοποιίαν τῶν ἄλλων δήμων τοῦ τμήματος Μαραθοκάμπου.

Αἱ πρὸς περιορισμὸν καὶ ὑποβίβασιν τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων σχηματισθεῖσαι πέρυσιν ἀθέμιτοι ἐταιρεῖαι καὶ ἐνώσεις, ἐζημίωσαν σπουδαίως τὸν γεωργικὸν πληθυσμὸν τῆς Νήσου καὶ ἐγέννησαν αὐτῷ τὸν φόβον τῆς ἐκ νέου ἐν τῷ μέλλοντι ἀνασυστάσεως αὐτῶν, φόβον δικαιολογούμενον ἐκ τῆς ἀτυμωρησίας τῶν μετασχόντων εἰς αὐτὴν ἐμπόρων. Ἐν τούτοις ἡμεῖς ἔχομεν ἀδιάσειστον πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἑμετέρα Ἑψηλότης θὰ πατάξῃ αὐστηρῶς πᾶσαν ἀπόπειραν πρὸς τοιαύτην ἀθέμιτον ἐνωσιν καὶ προφυλάξῃ τὸν γεωργικὸν πληθυσμὸν ἀπὸ πάσης ἐκ τούτων ζημίας, διατάπτουσα τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ κειμένου νόμου, ὃν, ἐὰν ἡ Συνέλευσις κατίδῃ τὴν ἀνάγκην, θέλει καταστήσει αὐστηρότερον νομοθετοῦσα καὶ ἐπιπροσθέτους ποινάς· θέλομεν δὲ μελετήσῃ μετὰ τῆς δεύσεως προσοχῆς καὶ τὸ παρὰ τῆς Ἑμ. Ἑψηλ. διαβιβασθὲν ἡμῖν νομοσχέδιον.

Μετ' ἴσης προσοχῆς θέλομεν μελετήσῃ τὸν νόμον περὶ ἀγροτικῆς

ασφαλείας και επενέγκει τὰς προσφόρους τροποποιήσεις, δι' ὧν νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ ἀγροτικὴ ἰδιοκτησία τῶν κατοίκων τοῦ τόπου, ὑποβάλλοντες ὑπὸ σοβαρὰν μελέτην τὸ ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Ἐψηλότητος συνταχθέν καὶ ἀποσταλὲν ἡμῖν νομοσχέδιον.

Ἡ ἰδρυσὶς Γεωργικῆς Τραπεζῆς ἐν Σάμῳ παρέχει δυσχερείας, ὧν ἡ ὑπερπήδησις δὲν εἶνε εὐκόλος, πάντοτε μὲν ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἶδους τοῦ πιστωτικοῦ ἰδρύματος, πολὺ δὲ περισσότερο νῦν, ὅτε ὡς ἐκ τῶν ἐκτρόπων καὶ κακούργων κινήματων καὶ τῆς ἐν γένει ἐκθέσμου πολιτείας τοῦ τέως κρατοῦντος ἀτασθάλου συστήματος κατέπεσε τέλειον ἢ δημοσίᾳ τοῦ τόπου πίστις· διὸ καὶ οὐδὲν ὀλίγον διανοούμεθα νὰ προβῶμεν εἰς συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις, αἵτινες οὐδέποτε θέλουσιν ἐξέλθει τοῦ Χάρτου· ἀντὶ τούτου δὲ θέλομεν σοβαρῶς σκεφθῆ ἐπὶ τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Ἐψηλότητος πρακτικῶν καὶ ἐφαρμοσίμων μέσων καὶ μελετήσῃ τὸ διαβιβασθησόμενον ἡμῖν Νομοσχέδιον. Εὐτυχεῖς δὲ θέλομεν λογίσει ἡμᾶς αὐτοὺς ἂν δυνηθῶμεν τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Ἐψηλότητος πρὸς σύστασιν Τμηματικῶν Γεωργικῶν Ταμείων ποσὰ νὰ αὐξήσωμεν κατὰ τὸ μέτρον τῶν οικονομικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας καὶ καταστήσωμεν οὕτω τὰ ταμεῖα ταῦτα ἐπωφελέστερα εἰς τοὺς γεωργοὺς ἀμέσως ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῶν.

Συνομολογοῦμεν δὲ ὅτι τὰ ὄντως εὐεργετικὰ ταῦτα ταμεῖα διὰ τῆς κατ' ἔτος ἀναλόγου αὐξήσεως τῶν κεφαλαίων τῶν θέλουσι, προϊόντος τοῦ χρόνου, καταστῆ χρησιμώτερα εἰς τοὺς γεωργοὺς μέχρι οὗ τὰ χρηματικὰ αὐτῶν κεφάλαια ἐπαρκέσωσι πρὸς σύστασιν Γεωργικῆς Τραπεζῆς ἀθροῦσως σχηματιζομένης καὶ δυναμένης νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ Γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως αὐτοῦ. Ἡ πραγματοποίησις τῆς ἐπιτυχοῦς ταύτης ιδέας τῆς Ἑμετέρας Ἐψηλότητος, ὑπὲρ τῆς ὁποίας καὶ ἡμεῖς θὰ ἐργασθῶμεν, θέλει ἀκουσθῆ μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐκ μέρους τοῦ Λαοῦ τῆς Νήσου καὶ καταστήσει τὸ ὄνομα Αὐτῆς λίαν δημοφιλές.

Ἡ χωροφυλακὴ μέχρι τοῦδε δὲν ὑπῆρξεν ἀξία τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ἀλλ' ὅπως δὲποτε ἐξετέλει εὐσυνειδήτως ἐν παρελθούσι χρόνοις τὰ ἑαυτῆς καθήκοντα καὶ δὲν ἔδιδε λαβὴν εἰς σπουδαῖα παράπονα. Ἀλλ' ἡ τὰ πάντα ἐξευτελίσασα μερὶς κατέστησε καὶ τὴν χωροφυλακὴν εὐτελὲς ὄργανον τοῦ κόμματος καὶ διὰ νὰ ἐμπνέῃ τὸν φόβον εἰς τοὺς ἐναντιοφρονοῦντας καὶ συγκρατῆ τοὺς δυσηρεστημένους, κατέταξεν ἐν αὐτῇ ὅλα τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα καὶ ἐμόρφωσε σῶμα ἀ-

παίσιον καὶ ὄργανον δολοφονικῶν ἐπιθέσεων κατ' ἐντίμων πολιτῶν καὶ ἄλλων βιαιοτήτων, ὧν ἡ σειρά ἀτελεύτητος κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος. Τὰ τελευταῖα δ' ἐκτροπα γεγονότα, εἰς ἃ πρωτηγωνίστησε, κατέδειξαν ὅτι ἀξιωματικοὶ καὶ χωροφύλακες ἦσαν αὐτόχρημα κακούργοι, συμμορία δολοφόνων καὶ κλεπτῶν καὶ δὴ ἐκ τῶν ἀπαισίων τέρων, οἵτινες διὰ πᾶν ἄλλο ἦσαν προσωρισμένοι ἢ διὰ νὰ περιστατεύωσι τὴν ζωὴν, τιμὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν πολιτῶν. Ἀξίον δὲ μνείας εἶνε τὸ περιστατικὸν ὅτι ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀπαισίου κινήματος, οἱ ἐντεταλμένοι τὴν φρουρῆσιν τῶν φυλακῶν χωροφύλακες ἠνώφξαν τὰς πύλας αὐτῶν καὶ ἠλευθέρωσαν καὶ προσήταρίστησαν τρεῖς ἐν αὐτῇ κρατούμενους ὑποδίκους καὶ καταδίκους, ὧν οἱ πλείους κακούργοι τοῦ χειροτέρου εἶδους ἔνοχοι, ἀνθρωποκτονίας καὶ κλοπῶν, εἶχον καταδικασθῆ εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν, ἢ εἰς ἰσόβια καὶ πρόσκαιρα δεσμὰ. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει περισσῶς πόσον ὀλίγον διέφερον οἱ φύλακες τῶν κρατουμένων κακούργων. Βεβαίως ἡ ὀργάνωσις τῆς χωροφυλακῆς ἐπὶ νέων βάσεων εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῆ ἀνταξία τοῦ προσωρισμοῦ αὐτῆς, ἐπιβάλλεται πλέον ὡς ἀπαραίτητος ἀνάγκη καὶ πρὸς τοῦτο θὰ συντελέσωμεν καὶ ἡμεῖς ψηφίζοντες τὸ διαβιβασθὲν ἡμῖν νομοσχέδιον.

Ἡ δικαιοσύνη εἶνε ἡ βᾶσις καὶ τὸ κρηπίδωμα πάσης εὐνομουμένης πολιτείας καὶ ὁ ἄρτος τοῦ Λαοῦ, ὡς ἀποκαλοῦσιν αὐτὴν πάνυ προσφόρος οἱ πολιτειολόγοι. Πρὸς καλὴν δὲ αὐτῆς ἀπονομήν εἶνε μὲν καὶ ἀνάγκη ἀγαθῶν νόμων, ἀλλὰ πρωτίστως ἐπιβάλλεται ἀρίστη ἐκλογή τῶν προσώπων τῶν περιβαλλομένων τὴν δικαστικὴν δικαιοδοσίαν. Δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν τὴν Ἑμετ. Ἐψηλότητα ὅτι νόμων ἀγαθῶν δὲν στερεῖται ἡ πολιτεία ἡμῶν, καὶ ἐὰν τὰς δικαστικὰς θέσεις καταλάβωσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἐπίλεκτοι ἐν εὐσυνειδήσει, ἀκεραιότητι καὶ δικαστικῇ μορφώσει, καὶ ἔχομεν πλήρη βεβαιότητα περὶ τούτου, ἡ δικαιοσύνη ἐν τῷ τόπῳ θέλει ἀρθῆ εἰς σημεῖον περιβλεπτον καὶ ἐπιζηλον, νῦν ἰδίως ὅτε οἱ δικαστικοὶ ὡς καὶ πάντες οἱ ὑπάλληλοι γινώσκουσι καλῶς ὅτι πταίοντες περὶ τὴν ὑπηρεσίαν των, δὲν θέλουσι δυνηθῆ νὰ εὐρωσι τοὺς ὑποστηρίζοντας αὐτούς. Ἐν τούτοις τὸ διαβιβασθὲν ἡμῖν ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Ἐψηλότητος νομοσχέδιον περὶ συντομεύσεως τῶν ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ προθεσμιῶν θέλομεν προθύμως ὑποστηρίξει· ἀποβλέποντες εἰς τὸ ἕκτακτον τῶν περιστάσεων, αἵτινες ἀπαιτοῦσι τοιαύτην συντόμευσιν.

Τὰ περὶ παιδείας ἔχουσιν ἀνάγκη μελέτης πολλῆς ὑπὸ ἐιδικῶν γιγνομένης ἀνδρῶν. Ὁ ὀλίγος δὲ χρόνος καθ' ὃν ἡ Συνέλευσις ἐργά-

Ζετα: δὲν ἐπιτρέπει νὰ ληφθῆ οἰαδήποτε ἀπόφασις ἀφορῶσα τὰ τῆς παιδείας. Μέχρις οὗτου δὲ γίνη δυνατὴ ἡ προπαρασκευὴ τῶν διὰ τὴν παιδείαν ἀναγκαιούντων νομοσχεδίων καὶ ἡ εἰσαγωγή αὐτῶν εἰς τὴν διάδοχον Συνέλευσιν, θεράπεια πῶς δύναται νὰ γίνη διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ καταλλήλου διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ. Ἡ ἰδρυσις ὅμως νυκτερινῶν σχολῶν ἀναγνωρίζεται ὑφ' ἡμῶν ὡς πολλῆς χρησιμότητος καὶ θέλομεν καταγίνη εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίων πόρων καὶ καταρτίσει τοὺς ἀπαιτούμενους νόμους.

Τὰ τῶν Μονῶν πράγματα εὐρίσκονται εἰς οἰκτρὸν σημεῖον καὶ συνομολογοῦμεν ὅτι τὸ ἰσχύον σύστημα τῆς δι' Ἐπιτροπείας διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτῶν ἀπέτυχε τέλεον ἐν τῇ πράξει. Ἡ ἀποτυχία αὕτη ὀφείλεται μὲν καὶ εἰς τὴν πλημμύειαν τοῦ συστήματος, ὑφ' ἧς πᾶσα ἐξάρτησις τῶν μοναχῶν ἀπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν Μονῶν κατελύθη καὶ ἡ πειθαρχία ἐξέλιπεν, ὁ δὲ μοναχικὸς βίος ἀπέβαλε τὸ σεμνὸν καὶ τὴν χαρακτηρίζουσιν αὐτὸν χρηστοθήειαν καὶ ἀπλότητα, ἀλλὰ κυρίως καὶ πρωτίστως ὀφείλεται διότι ἀπὸ τινος χρόνου καὶ ἡ θύρα τῆς Ἐπιτροπείας ἠνεώχθη εἰς τὸ κόμμα καὶ ἡ ὑπαλληλία αὐτῆς ἐκλεγομένη μεταξὺ τῶν ἐμπίστων τῆς κρατούσης μερίδος, ὡς κύριον σκοπὸν ἐθεώρει τὴν ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ Ταμείου τῶν Μονῶν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν εἰς τὸ κόμμα ἀφωσιωμένων μισθωτῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, καὶ ἐλάχιστον ἢ οὐδαμῶς ἐφρόντιζε περὶ τῶν Μονῶν καὶ περὶ αὐτῶν τῶν μοναχῶν, καίτοι αἱ μισθοδοσίαι αὐτῶν ἀπερρόφων οὐκ ὀλίγον μέρος ἐκ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ. Οὕτω, ἐν ᾧ χιλιάδες γροσίων κατ' ἔτος ἐχαρίζοντο ἀδίκως εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς, αἱ Μοναὶ κατέπιπτον εἰς ἐρείπια μηδεμιᾶς λαμβανομένης προνοίας διὰ τὴν ἐπισκευὴν αὐτῶν· καθυστεροῦντο δὲ ἀδίκως καὶ ἄνευ λόγου οἱ γλίσχροι μισθοὶ τῶν μοναχῶν στερουμένων πολλακίς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Αἱ Γενικαὶ τοῦ Τόπου Συνελεύσεις παραγνωρίσασαι τὴν ἀπόλυτον ἀρχήν, ὅτι ἡ ἰδιοκτησία καὶ ἡ περιουσία τῶν προσώπων φυσικῶν καὶ νομικῶν εἶνε ἀναφαίρετος, διερρῦθμιζον τὰ τῶν Μονῶν ὡσεὶ ἡ περιουσία αὐτῶν ἀνήκεν αὐτοῖς, ὑπεβίβαζον διὰ νόμων τὰ μισθώματα, ἐχαρίζον τοιαῦτα κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐδαπάνων τὴν περιουσίαν αὐτῶν διὰ σκοποὺς πάντη ἄλλοτρίους τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν καὶ ἐν γένει ἐνήργουν πᾶν ὅ, τι ἔδει ἐπιμελῶς νὰ ἀποφύγωσιν, ἐν ᾧ ἄφ' ἑτέρου τελευταίως ἀπηξίουσαν καὶ αὐτὸν τὸν προϋπολογισμὸν τῶν Μονῶν νὰ συντάττωσι καὶ κατέλιπον τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν φροντίδα τῆς Ἐπιτροπείας. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο τῆς παραλυσίας ἐν τῇ διοικήσει τῆς περιουσίας

τῶν Μονῶν ἀνήχθη εἰς περιωπὴν ὑπὸ τῶν τῶς κρατούντων, οἵτινες διέταξαν τὴν ἐκποίησιν χιλιάδων στρεμμάτων εὐφορωτάτης Μοναστηριακῆς γῆς ἀντὶ εὐτελεστάτων τιμημάτων, καὶ τοῦτο ἵνα ἐξευρεθῶσι χιλιάδες λιρῶν, οἵτινες ἀπητοῦντο διὰ τὴν κατασκευὴν πολυτελεστάτου καὶ εὐρυχωροτάτου μεγάρου πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου καὶ ἂν μὴ ἐξέπιπτον οὗτοι τῆς Ἀρχῆς, ἤθελον ὀριστικῶς σημάνει τὸ τέλος τῶν Ἱερῶν Μονῶν. Ἡ θλιβερὰ αὕτη κατάστασις, εἰς ἣν περιήλθον τὰ τῶν Μονῶν πράγματα, θέλει προσελκύσει σπουδαίως καὶ τὴν προσοχὴν τῆς παρούσης Συνελεύσεως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει καὶ τῶν διὰ τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου ὑπὸ τῆς Ἑμετέρας Ὑψηλότητος προβλεπομένων μέτρων καὶ θέλει αὕτη ἐργασθῆ ἐνδελεχῶς καὶ συντόμως πρὸς ἐξεύρεσιν συστήματος ἐγγυωμένου τὴν συντήρησιν καὶ προαγωγὴν τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν καὶ ἅμα προβῆ εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐκποιήσεων τῶν Μοναστηριακῶν, κτημάτων αἵτινες παρὰ τὸν νόμον διετάχθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Συντόμως καὶ ἐπισταμένως ἐπίσης θέλομεν ἀσχοληθεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ἀναγνωρίζοντες ὅτι τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν παρατηρουμένην παρ' ἡμῖν δυστυχῶς διαφθορὰν καὶ ἐκλυσιν τῶν πολιτικῶν ἠθῶν.

Ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο ἀνεπτύχθη καὶ ἐκυριάρχησεν ἡ δημοκοπία, αἱ δὲ δωροδοκίαι καὶ συναλλαγαὶ ἀσυστόλως καὶ φανερώς διενηργούντο καὶ ὁ κομματισμὸς προσέλαβεν ἀσυνήθη καὶ ἐπίφοβον ὄξύτητα. Εὐλόγως ὅθεν ἐπέσυρε τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν καὶ κατεδικάσθη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, εὐλογος δὲ καὶ ἡ ἀπαίτησις αὐτοῦ περὶ καταργήσεως συστήματος τοσοῦτον ὀλεθρίου ἀποδειχθέντος ἐν τῇ πράξει.

Ὑψηλότατε,

Ἀναγνωρίζοντες ὅτι ἡ Ἑμετέρα Ὑψηλότης ἀπὸ τῆς καθόδου Αὐτῆς δὲν ἔπαυσεν ὑπερμαχοῦσα τῶν προνομίων καὶ τῶν ἀληθῶν τοῦ Τόπου συμφερόντων κατὰ τῶν φαύλων στοιχείων, ἅτινα πρὸ ὀλίγου κατεῖχον τὴν Ἀρχὴν καὶ ποικιλοτρόπως ἐπέζον καὶ κατετυράννουν τὸν Σαμιακὸν λαὸν καὶ ὅτι πάντοτε ἐσεβάσθη καὶ σέβεται τὰ προνόμια καὶ παραδεχόμενοι τὸ κατὰ πάντα ὀρθὸν τῶν ἐκφερομένων ἰδεῶν τῆς Ἑμ. Ὑψηλότητος διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Τόπου καὶ κατιδόντες ἕκ τε τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων τῆς Ἑμετέρας Ὑψηλότητος, τὴν ἄκραν τιμιότητα, εὐσυνειδησίαν, ἀπροσωποληψίαν καὶ τὴν ἀκάματον ἐργατικότητα Αὐτῆς, ἐτι δὲ καὶ τὴν ἀκραί-

ονή αγάπην ἦν ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης οὐκ ἐπαύσατο πάντοτε ἐκδηλοῦσα πρὸς τὸν Σαμιακὸν λαὸν καὶ τὴν πατρικὴν Αὐτῆς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων μέριμναν, μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης ἀποβλέπομεν πρὸς τὸ μέλλον τῆς πατρίδος ἡμῶν βέβαιοι ὄντες ὅτι εἰς χεῖρας τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλότητος καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σεπτοῦ καὶ λαοφιλοῦς ἡμῶν Ἄνακτος, πρὸς Ὅν ὁ ἐντολεὺς ἡμῶν λαὸς τρέφει ἀδιάσειστον πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν καὶ αἰδίων εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς δαψιλεῖς καὶ πολλὰς εὐεργεσίας, ἃς δὲν ἔπαυσε νὰ παρέρχῃ Οὗτος εἰς τὸν ἴδιον ἡμῶν, ἡ Πατρίς ἡμῶν θέλει ἐν πᾶσι προκόψῃ καὶ εὐημερήσῃ, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναφωνοῦμεν.

Ζήτω ἡ Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆ Μεγαλειότης ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ
Σουλτάν Ἀπτούλ Χαμίτ Χάν Ἐφένδης μας.

Ζήτω ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Ἡγεμὼν Ἀνδρέας
Ε, Κοπάσης.

Ζήτω ἡ Πατρίς.

Ἐν Λιμένι Βαθῆος τῆ 11ῃ Ἰουνίου 1908.

Ὁ Πρόεδρος

Ἐμμ. Σ. Νικολαΐδης

Ὁ Γραμματεὺς

Δ. Γ. Ὁρφανὸς

Οἱ Πληρεξούσιοι τῶν κομοπόλεων καὶ χωρίων τῆς Σάμου

Ξενοκράτης Ἰορδανίδης	Θεόδωρος Ἀνεζίνης
Δημήτριος Χ' Μανωλάκης	Μάρκος Σπύρου
Γεώργιος Ι. Λιμπέρης	Ἀριστείδης Φώλας
Ξενοφῶν Σπύρου	Νικ. Π. Χ' Ἀνδρέου
Γεώργιος Δ. Λιμπέρης	Νικόλαος Φραγκούλης
Στέφανος Ν. Χαστᾶς	Κωνσταντῖνος Μάλης
Λάμπρος Βασιλείου	Γεώργιος Ν. Σεϊρλῆς
Μανουὴλ Κ. Ζαρμπάνης	Ἰωάννης Μυλιώτου
Κωνσταντῖνος Σπανουδάκης	Στ. Καλημέρης
Λεωνίδας Καραγεωργίου	Γεώργιος Μυλωνᾶς
Κωνστ. Διακομανώλης	Κωνσταντῖνος Ξένος
Κωνστ. Μανταφούνης	Ἰωάννης Λεβέντης
Ἐμμανουὴλ Καραθανάσης	Σταῦρος Κατοΐκας
Ἰωάννης Δηλανᾶς	Διαμαντῆς Γιαγᾶς
Εὐστράτιος Δ. Παλιατσᾶς	Νικόλαος Κόχιλας
Δημήτριος Σ. Ἰωαννίδης	Ἰωάννης Ἀθανασίου

SISMANOGLIO
MEGARÒ